Ч. 34 (14.866). Львів, четвер 17. лютого 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . . 30.00 „
Річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Новий уряд в Австрії.

Після довгих нарад утворено минулої ночі коло год. 2.30 новий австрійський уряд у такому складі: канцлер — Шушніґ, віцеканцлер — Л. Гульґерт, скарб — Р. Ноймаєр, закорд. справи — Г. Шмідт, торговля — Ю. Рааб, суспільна опіка — Й. Рет, внутр. справи і безпека — А. Зайс Інкварт, рільництво — П. Мандорфер, освіта — Г. Пертнер, справедливість — Л. Адамович, без теки — Г. Цернатто, Г. Горштеґер, Г. Рот; віцеміністри: оборони держави — В. Ценер, безпеки — М. Скубль (рівночасно інспектор поліції та жандармерії), робітничих і урядничих справ — А. Вацек, промислових питань — Л. Степскі-Доліва.

Всі члени нового уряду вже зложили присягу.

АМНЕСТІЯ.

Новий австрійський уряд рішив предложити президентові республики внесок амнестії для осіб, засуджених за політичні провини зперед 15. ц. м. На основі тієї амнестії припинять карне слідство за провини з того часу і подарують кари чи решту кар засудженим. Кари подарують тим, які будуть поводитися льояльно до 31. грудня 1941. р. Особи, що скористають з амнестії, не відзискають утрачених державних посад.

Ці компромісові постанови мають на меті — згідно з урядовим комунікатом — уможливити співпрацю над відбудовою батьківщини особам, що до цього часу стояли осторонь.

АВСТРІЙСЬКИЙ ОФІЦІОЗ ПРО ВИСЛІД РОЗМОВИ В БЕРХТЕСҐАДЕН.

Австрійський офіціоз „Ноїґкайтс Вельтблят" пише, що у Берхтесґаден оба канцлери обговорили справи, які перешкоджували у правильному функціонуванні липневої угоди між Австрією та Німеччиною. Їх полагодять на дальших конференціях між представниками обох держав.

Вислід конференції позитивний. Гітлер не домагався від Австрії зміни конституції ні закордонної політики; передбачено лише господарські переговори.

Подібну оцінку дає вся віденська преса.

Перед новою комуністичною офензивою на Европу.

СЕНЗАЦІЙНА ЗАЯВА СТАЛІНА.

На сторінках московської „Правди" появилась виміна листів між Сталіном і комсомольським агітатором з вороніжської округи Івановом, якому закинули троцькізм тому, що він висловив таку думку: „З хвилиною, коли соціялізм переможе в СССР, лише перемога соціялізму у всьому світі забезпечить СССР від інтервенції закордону."

Сталін виявився однодумцем Іванова. „Доки СССР окружений небольшевицькими державами — заявив він — він не забезпечений перед інтервенцією та зусиллями реставрації капіталізму.

Щоб забезпечити СССР перед інтервенцією, необхідно поширити і скріпити звязки між робітничою клясою СССР та капіталістичних держав, щоб на випадок війни зорганізувати взаємну поміч.

Крім того необхідно скріпити червону армію, маринарку й летунство і тримати ввесь нарід у мобілізаційному поготівлі."

Заява Сталіна зробила враження на европейську публичну опінію, яка після неї сподіється скріпленої акції Комінтерну. Характеристичне, що Сталін отверто оправдує зброєння потребами світової революції.

ОДЕСА — ВОЄННОЮ ПРИСТАНЕЮ, ЛЕНІНГРАД — МОГУТНЬОЮ МОРСЬКОЮ БАЗОЮ.

Совітський уряд рішив уладити в Одесі морську пристань та збудувати в Ленінграді могутню воєнно-морську базу на взір британської в Сінгапурі. До фортифікації Ленінграду і Кронштаду спровадили 10.000 політичних вязнів; роботи вже почалися.

З огляду на те з Ленінграду та з околиці усувають чужинців; тою акцією керує заступник наркома внутр. справ Жаков. На майбутнє чужинцям взагалі не будуть дозволяти на побут у Ленінграді.

Бутенка убили аґенти ҐПУ?

Як твердить румунська аґенція „Трансконтинентальна преса", 25. січня ц. р. совітський шарже д'афер у Букарешті Бутенко дістав приказ вернутися до Москви, але відмовився категорично виповнити його. Тоді шайка аґентів ҐПУ під проводом Робертія зложена з Меркулова, Сініцина і Фреймана вбила Бутенка.

Невдатні наступи червоних в Еспанії.

Еспанська національна головна кватира стверджує в комунікаті, що на відтинку Вівель дель Ріо відбито з великими втратами наступи червоних, з яких коло 400 піддалося. Між полоненими є командант одної червоної бриґади з цілим штабом. 34. і 60. червоні дивізії здесятковані.

Арештували ґен. Фріча?

Як подають з Берліна, німецька політична поліція арештувала несподівано ґен. Фріча і замкнула його у своїх арештах на Прінц Альбрехтштрассе. Дотепер ґен. Фріч був на волі; у пятницю виділи його в цивільному одязі.

Перед виборами в Єгипті.

Єгипетські вибори розписані на 2. квітня; до 17. ц. м. можна складати виборчі листи.

Премієр звернув увагу, щоби імами не доводили на політичні промови в мечетах, що дотепер часто траплялося.

ЕПІЛЬОҐ ЗАМАХУ НА НАГАСА ПАШУ.

Слідство у справі замаху на Нагаса покінчилося. Перед судом стане в тій справі одинокий Іззеддін Абд ель Кадер, що цими днями дістане акт обвинувачення.

ЗАКАРПАТТЯ І СЛОВАЧЧИНА.

Львів, 16. лютого 1938.

Українське Закарпаття, у чесько-словацькому державному праві з офіціяльною назвою Підкарпатська Русь, на заході, де межує зі Словаччиною, ще й досі не має законно устійнених границь. Цю частину українських етнографічних земель згідно з рішенням Центральної Національної Ради в Ужгороді, що повстала в травні 1919. р. з обєднання трьох окремих Національних Рад у Хусті, Сваляві і Пряшеві, на основі тріянонського договору з 4. червня 1920. р. і чесько-словацької конституції з 29. лютого 1920. р. прилучено як автономну частину до Чесько-Словацької Республики без точного означення її західніх границь. Сказано тільки загально, що має вона обіймати цілу територію з більшістю місцевого карпато-руського населення, якої західні границі устійнять окремо щойно пізніше.

Цеї справи не устійнено ще й до нині, що дає притоку до спорів не лише з чехами, що представляють там центральну владу, але і з безпосереднім західним сусідом — себто словаками. Так повстали на нашому Закарпаттю — назва ґеографічна, не державно-політична — два окремі славянські питання — чеське на цілій території і крім цього ще і словацьке на тій його західній частині, що адміністраційно не входить у склад Підкарпатської Руси і належить до Словаччини. Наше Закарпаття, що сягає від горішньої Тиси на сході до Попраду на заході, поділене здавна на дві греко-католицькі епархії — мукачівську з осідком в Ужгороді і пряшівську і саме ця остання майже в цілости входить у склад Словаччини.

Чехи, яких на Закарпатті не було ніколи — і то буквально ні одної душі, занявши цю країну на весну 1919. р., осіли там масово як урядовці, купці і ремісники і супроти автохтонів є там нині упривілеєним у всьому елементом, що веде чехізацію усіма засобами в школі численними чеськими школами, в уряді і суді. Зберігаючи москвофільство, а навіть московську мову у школі як мову навчання для місцевого українського населення і спираючись на москвофілах і мадяронах — найчастіше обі назви лучаться у тій самій особі — спиняють стихійний розвій українства, що невідкличнo узяв верх над москвофільством, що йому патронують на місці деякі впливові чеські партії з коаліційного уряду.

Величавий ренесанс українства на Підкарпатській Руси, що з уваги на його коротенький ще вік можна назвати чудом, якого не бачила ніодна частина наших етнографічних земель, навчив уже дещо, а навіть і ще більше, і чеських правителів рахуватися з цією непереможною українською стихією. Вияви цеї стихії бачили вони в останніх місяцях м. р. на просвітянському конгресі в Ужгороді і у вислідах шкільного плебісциту.

Назагал, ми є вже переможцями з національного огляду на Підкарпатській Руси. При тому всьому розвій українського руху не нано-

Ч. 34 (14.866). Львів, четвер 17. лютого 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Новий уряд в Австрії.

Після довгих нарад утворено минулої ночі коло год. 2.30 новий австрійський уряд у такому складі: канцлер — Шушніґ, віцеканцлер — Л. Гульґерт, скарб — Р.Ноймаер, закорд. справи — Г. Шмідт, торговля — Ю. Рааб, сусп. опіка — Й. Рет, внутр. справи і безпека — А. Зайс Інкварт, рільництво — П. Мандорфер, освіта — Г. Пертнер, справедливість — Л. Адамович, без теки — Г. Цернатто, Г. Горштеґер, Г. Рот; віцеміністри: оборони держави — В. Ценер, безпеки — М. Скубль (рівночасно інспектор поліції та жандармерії), робітничих і урядничих справ — А. Вацек, промислових питань — Л. Степскі-Доліва.

Всі члени нового уряду вже зложили присягу.

АМНЕСТІЯ.

Новий австрійський уряд рішив предложити президентові республики внесок амнестії для осіб, засуджених за політичні провини зперед 15. ц. м. На основі тієї амнестії припинять карне слідство за провини з того часу і подарують кари чи решту кар засудженим. Кари подарують тим, які будуть поводитися льояльно до 31. грудня 1941. р. Особи, що скористають з амнестії, не відзискають утрачених державних посад.

Ці компромісові постанови мають на меті — згідно з урядовим комунікатом — уможливити співпрацю над відбудовою батьківщини особам, що до цього часу стояли осторонь.

АВСТРІЙСЬКИЙ ОФІЦІОЗ ПРО ВИСЛІД РОЗМОВИ В БЕРХТЕСҐАДЕН.

Австрійський офіціоз „Нойґкайтс Вельтблят" пише, що у Берхтесґаден оба канцлери обговорили справи, які перешкоджували у правильному функціонуванні липневої угоди між Австрією та Німеччиною. Їх полагодять на дальших конференціях між представниками обох держав.

Вислід конференції позитивний. Гітлер не домагався від Австрії зміни конституції ні закордонної політики; передбачено лише господарські переговори.

Подібну оцінку дає вся віденська преса.

Перед новою комуністичною офензивою на Европу.

СЕНЗАЦІЙНА ЗАЯВА СТАЛІНА.

На сторінках московської „Правди" появилась виміна листів між Сталіном і комсомольським агітатором з воронізької округи Івановим, якому закинули троцькізм тому, що він висловив таку думку: „З хвилиною, коли соціялізм переможе в СССР, лише перемога соціялізму у всьому світі забезпечить СССР від інтервенції закордону."

Сталін виявився однодумцем Іванова. „Доки СССР окружений небольшевицькими державами — заявив він — він не забезпечений перед інтервенцією та зусиллями реставрації капіталізму.

Щоб забезпечити СССР перед інтервенцією, необхідно поширити і скріпити звязки між робітничою клясою СССР та капіталістичних держав, щоб на випадок війни зорганізувати взаїмну поміч.

Крім того необхідно скріпити червону армію, маринарку й летунство і тримати ввесь нарід у мобілізаційному поготівлі."

Заява Сталіна зробила враження на европейську публичну опінію, яка після неї сподіється скріпленої акції Комінтерну. Характеристичне, що Сталін отверто оправдує зброєння потребами світової революції.

ОДЕСА — ВОЕННОЮ ПРИСТАНЕЮ, ЛЕНІНГРАД — МОГУТНЬОЮ МОРСЬКОЮ БАЗОЮ.

Совітський уряд рішив уладити в Одесі морську пристань та збудувати в Ленінграді могутню военно-морську базу на взір британійської в Сінгапурі. До фортифікації Ленінграду і Кронштаду спровадили 10.000 політичних вязнів; роботи вже почалися.

З огляду на те з Ленінграду та з околиці усувають чужинців; тою акцією керує заступник наркома внутр. справ Жаков. На майбутнє чужинцям взагалі не будуть дозволяти на побут у Ленінграді.

Бутенка убили аґенти ГПУ?

Як твердить румунська агенція „Трансконтинентальна преса", 25. січня ц. р. совітський шарже д'афер у Букарешті Бутенко дістав приказ вернутися до Москви, але відмовився катеґорично виповнити його. Тоді шайка аґентів ГПУ під проводом Робертія зложена з Меркулова, Сініціна і Фреймана вбила Бутенка.

Невдатні наступи червоних в Еспанії.

Еспанська національна головна кватира стверджує в комунікаті, що на відтинку Вівель дель Ріо відбито з великими втратами наступи червоних, в яких коло 400 піддалося. Між полоненими є командант одної червоної бриґади з цілим штабом. 34. і 60. червоні дивізії здесятковані.

Арештували ґен. Фріча?

Як подають з Берліна, німецька політична поліція арештувала несподівано ґен. Фріча і замкнула його у своїх арештах на Прінц Альбрехтсштрассе. Дотепер ґен. Фріч був на волі; у пятницю виділи його в цивільному одязі.

Перед виборами в Єгипті.

Єгипетські вибори розписані на 2. квітня; до 17. ц. м. можна складати виборчі листи.

Премієр звернув увагу, щоби імами не допускали на політичні промови в мечетах, що досі часто траплялося.

ЕПІЛЬОГ ЗАМАХУ НА НАГАСА ПАШУ.

Слідство у справі замаху на Нагаса покінчилося. Перед судом стане в тій справі одинокий Ізеддін Абд ель Кадер, що цими днями дістане акт обвинувачення.

ЗАКАРПАТТЯ І СЛОВАЧЧИНА.

Львів, 16. лютого 1938.

Українське Закарпаття, у чесько-словацькому державному праві з офіціяльною назвою Підкарпатська Русь, на заході, де межує зі Словаччиною, ще й досі не має законно устійнених границь. Цю частину українських етнографічних земель згідно з рішенням Центральної Національної Ради в Ужгороді, що повстала в травні 1919. р. з обєднання трьох окремих Національних Рад у Хусті, Сваляві і Пряшеві, на основі тріянонського договору з 4. червня 1920. р. і чесько-словацької конституції з 29. лютого 1920. р. прилучено як автономну частину до Чесько-Словацької Республики без точного означення її західних границь. Сказано тільки загально, що має вона обіймати цілу територію з більшістю місцевого карпато-руського населення, якої західні границі устійнять окремо щойно пізніше.

Цієї справи не устійнено ще й до нині, що дає притоку до спорів не лише з чехами, що представляють там центральну владу, але і з безпосереднім західним сусідом — себто словаками. Так повстали на нашому Закарпатті — назва географічна, не державно-політична — два окремі славянські питання — чеське на цілій території і крім цього ще і словацьке на тій його західній частині, що адміністраційно не входить у склад Підкарпатської Руси і належить до Словаччини. Наше Закарпаття, що сягає від горішньої Тиси на сході до Попраду на заході, поділене здавна на дві греко-католицькі епархії — мукачівську з осідком в Ужгороді і пряшівську і саме ця остання майже в цілости входить у склад Словаччини.

Чехи, яких на Закарпатті не було ніколи — і то буквально ні одної душі, занявши цю країну на весну 1919. р., осіли там масово як урядовці, купці і ремісники і супроти автохтонів є там нині упривілеєним у всьому елементом, що веде чехізацію усіма засобами в школі численними чеськими школами, в уряді і суді. Зберігаючи москвофільство, з навіть московську мову у школі як мову навчання для місцевого українського населення і спираючись на москвофілах і мадяронах — найчастіше обі назви лучаться у тій самій особі — спиняють стихійний розвій українства, що невідклично узяв верх над москвофільством, що йому патронують на місці деякі впливові чеські партії з коаліційного уряду.

Величавий ренесанс українства на Підкарпатській Руси, що з уваги на його коротенький ще вік можна назвати чудом, якого не бачила ніодна частина наших етнографічних земель, навчив уже дещо, а навчить і ще більше, і чеських правителів рахуватися з цією непереможною українською стихією. Вияви цієї стихії бачили вони в останніх місяцях м. р. на просвітянському конгресі в Ужгороді і у вислідах шкільного плебісциту.

Назагал, ми є вже переможцями з національного огляду на Підкарпатській Руси. При тому всьому розвій українського руху не нано-

тить ніякої шкоди чесько-словацьким державним інтересам, навпаки, як рух у цілости льояльний супроти нової держави ще їх і скріплює як противага до москвофілів мадяронів, що вирікають ще й досі на Будапешт як свою остаточну мету. Без більшого значіння є т. зв. „тутешнацький" рух, репрезентований ужгородським єпископом Стойкою, який врештою не дуже агресивно ставиться до українського національного відродження.

Слід вкінці зазначити, що по нашому боці є і деякі чеські партії чи пак поодинокі люди. Не був нашим національним ворогом і пок. президент Масарик, про що знаю не тільки з його діяльности і з його творів, але і з безпосередніх кільказратних розмов з ним на українські теми ще в 1908. р. Не є ним без сумніву і теперішній президент д-р Бенеш, що має особистих приятелів і серед деяких наших визначних галицьких діячів. Нашим повним прихильником, що й володіє прегарно українською мовою — з польських міністрів не знає її ніхто — теперішній міністр інж. Нечас, в яким довелось мені теж і особисто говорити у Празі влітку 1919. р. саме про справи Закарпаття.

Злука Закарпаття з Чехословаччиною у сумі вийшла йому на користь, що й признають впрямо наші тамошні діячі і що і ми нераз зазначували на сторінках „Діла" і то без огляду на дуже хибну тактику державної адміністрації в національній ділянці, що її ведено та у значній мірі ще й досі ведеться супроти нас на Закарпатті. Остаточно по 17 роках приступлено до здійснення перших етапів автономії Підкарпатської Руси і їх вже переведено. До повного сфіналізування ще далеко і тут багато праці перед нашими місцевими чинниками, вокрема перед відновленою минулого року Центральною Національною Радою у Ужгороді.

Наші політичні чинники на Закарпатті мають розвязати найважніше чергове питання — устійнити границі на заході так, щоб автономна територія обняла всі наші етнографічні землі отже і ті, що сьогодні адміністраційно влучені до Словаччини. Там на захід від ріки Уж у пряшівській єпархії наше національне відродження ще далеко-далеко не стануло так, як на сході. Тут перемішується шахівницею наша етнографічна територія зі словацькою і була здавна під словацьким впливом. Національна загрова йде там двома шляхами, чехізація від чеської урядової верхівки — вона слабша — і значно сильніша словакізація. Наше некорисне становище скріплює і та обставина, що москвофільство, якому проводить пряшівський єпископ Гойдич і вище духовенство, не має того спротиву, що від українства має його на сході. Не без шкоди є і те, що греко-кат. пряшівський ординаріят утворив недавно греко-кат. учительську словацьку семинарію з метою зісловакізувати якнайбільше наше тамошнє пограничне населення. Взагалі словаки проявляють дуже велику національну агресивність супроти наших західних окраїн, таку, якої не проявляє на пограниччу ніодин з наших сусідів.

Боротьба там не така легка, бо йде на два зверхні фронти — чеський і словацький — та в додатку і на фронт внутрішній — москвофільство — при малесенькому ніні числі нашої інтелігенції та при малому ще національному освідомленні мас. Велику національну місію на Закарпатті має перед собою чин ОО. Василіян, що її без сумніву поведе з великим для нас успіхом завдяки їх клясичній гімназії з українською мовою навчання в Ужгороді, що її недавно утворено. Релігійна і національна місія ОО. Василіян охопить часом напевне ціле Закарпаття.

Словаччина взагалі для нас цікава і повчальна країна, якої відродження, розвій і теперішня боротьба має багато схожости з нашою історією і нашими змаганнями. З виступами великих словаків, поета Коллара і ученого Шафарика, що писали по чеськи, стрінулися вже наша „руська трійця" у Львові в 30.их рр. і кирило-методіївські братчики в Києві у Шевченкові у проводі в 40.вих рр. мин. ст. і вони теж мали вплив і на наше відродження. На 40.ві роки мин. стол. припадає теж і перше національне відродження Словаччини у словацькій національній шаті під проводом Штура, Гурбана і Годжі та оснування в 1845 р. Штуром першого словацького часопису.

Ще більша схожість між нами і словаками — чого нема у ніякого іншого народу — це національне роздвоєння і національна абнегація — у нас в користь москалів, там у користь чехів. І цей процес і в нас і у словаків ще не 100 лиц не закінчений, хоч і у нас і у них давно вже перемогла невідклично часта національна струя. Віками мадяризовані, культурно, а у верхівці довгі часи і фактично чехізовані таки не дались! А їх на Словаччині є мало що більше як два міліони, третина нашого населення в Польщі.

Велику данину чехам дали словаки у своїх провідних людях, що наприкінці світової війни створили національну фікцію у формі неіснуючого чесько-словацького народу. З трійці найбільших творців сучасної ЧСР — Масарик — Штефаник—Бенеш — два перші були з роду словаки, як є ним і теперішній премієр д-р Годжа. Всі вони — за винятком ген. Штефаника, словацького національного героя, що погиб трагічно у летунській катастрофі біля Братислави в травні 1919 р., — причисляють себе до чесько-словацької нації — а таких зі старшого покоління було чимало — і ведуть завзяту боротьбу зі словацьким національним рухом.

У проводі останнього від десятків літ стоїть дійсний провідник словаків старенький католицький парох Ружомберку, Глінка, посол до чехо-слов. парляменту і фактичний керманич великого словацького щоденника „Словак", голова найбільшої словацької партії людової та провідник автономістичного руху на Словаччині. Без огляду на свій поважний вік, дуже живий і меткий діяч змагає усіми засобами політичної боротьби до того, щоби Словаччина, згідно з пітсбурською умовою в Америці з 30. травня 1918. р., яку тоді на місці підписав і Масарик, Словаччина в рамцях спільної ЧСР одержала широку територіяльну автономію. Були заходи центрального празького уряду в 1936. р. єднати о. Глінку з його партією для урядової коаліції за ціну двох міністерських тек, що розбились на безапеляційному і безкомпромісовому домаганні о. Глінки виконати негайно пітсбурську умову і надати Словаччині автономію з власним законодатним соймом.

Цього року Словаччина святкуватиме 20-ліття своїх автономічних змагань і щоденник „Словак", що є їх речником. Велика більшість словаків і вся молодь є у словацькому національному і автономістичному таборі, який напевно дійде своєї мети і центральний чесько-словацький уряд мусітиме здійснювати дві автономії — почату вже для Підкарпатської Руси і окрему для Словаччини.

Д-р Степан Баран.

З польської преси.

Конструктивні слова і конструктивна політика п. Волошиновського.

В найновішому числі „Бюлетину Польсько-Українського" (ч. 7. з 13-го лютого 1938) є чергова відповідь на анкету п. н.: „Як розвязати польсько-українське питання?" Цим разом займається тією справою п. Йоахім Волошиновський, відомий польський діяч з Наддніпрянщини, що здавна цікавиться українською проблемою, знає добре українську мову та видавав ще до війни, тобто за царських часів українською мовою — мабуть у Винниці — часопис для українських селян п. н. „Світова Зірниця".

У своїй відповіді на анкету п. Волошиновський підчеркує факт, що поляки нехтують українським питанням, не цікавляться тією справою, а тимчасом це справа першорядної ваги для польської держави. Тому, що хоч українці не здобули в останніх визвольних змаганнях державної незалежности, то все-ж вони не перестали бути сусідами польської держави і ніколи ними не перестануть бути. Українська проблема істнує для Польщі як внутрішня і зовнішня справа. Ця остання стане актуальна щойно тоді, як повстане незалежна українська держава, але-ж щоб такий факт Польщі колинебудь не заскочив несподівано, треба підготовитись до нього поладнанням української справи на внутрішньому терені. А щоб її тут поладнати ініціятива — на думку п. Волошиновського — мусить вийти від поляків.

Для цього поляки мусять у першу чергу здати собі та зрозуміти вагу української проблеми, вичути потребу цю справу поладнати та не піддаючись емоції ненависти, яку підсичує „той третій" при допомозі безкритичної преси, глядіти сміливо в очі дійсности.

„Бо як денебудь, то саме на цьому полі — розяртування польсько-українських взаємин — чужі агентури збирають найобильніше та легке жниво, граючи уміло на всіх вразливостях і дражливостях та лякаючи незорієнтовану польську опінію (залежно від обраного середовища) то „українцем" то „большевиком" то одним і другим разом.

„Часописний кіоск у Луцьку. За шибою часописи. На першому плані, очевидно, ті, що оперують грабуковими наголовками, що відбиті грубим друком. Наголовок: „Українець убив!" Зміст замітки, дрібним друком, каже про звичайний кримінал: вбивство з заздрощів за наречену. Це вже не бездушна служба максимі: „щоби торг ішов", це свідомий уклад слів, щоб вони врилися в память, щоб сторота фама розносила їдь ненависти...

„Це живий приклад, один з багатьох. Перфідно плекані зерна ненависти, спритно підсувані бездушним рукам, щоб їх розсівали, дають обильні плоди, що втішають очі ворогів обох народів...

„У житті народів імпондерабілія діють сильніше, ніж навіть у житті одиниць, особливо у переломових хвилинах. Бо людські спільноти мають для справедливости такий глибокий культ, нездеправований софістикою, якій легко піддаються одиниці, що не дадуться захопити без візії цього величного ідеалу. Маси часто піддавалися підсуненій їм хитро омані ідеалу, але в інтенціях були йому завжди вірні. У всяких рахубах, де оминається той чинник з ділянки імпондерабіліїв, приходиться завжди розчаровуватись. Тривале тільки те, що угрунтоване на справедливости.

„Поширена українська пісенька каже: „Хилилися густі лози, куди їм похило, дивилися карі очі, куди серцю мило". Це теж ділянка чистих імпондерабіліїв, що все-ж сильніші від усяких фізичних сил, навіть тих, що їх підтримують найновіші здобутки техніки. Про це треба памятати при всяких нагальних заходах та починаннях на дальшу мету. В обговорюваній справі, у значній мірі від цього залежить, куди звертатимуться карі очі...

„З того приводу проект програми, що накреслив п. Ст. Лось і який змагає до плянової розвязки польсько-української проблеми — у тій її частині, що сьогодні актуальна, у спосіб чесний і для майбутности хосенний — уважаю за позитивний здобуток анкети „Бюлетину", бо цей проект спертий на основному знанні істнуючих умовин і бере під увагу імпондерабілія, що є у житті народів рішальним чинником і ніяка зручна штука не зуміє їх скреслити.

„Ініціятива, повторюю, повинна вийти від нас, бо цього вимагають теперішні політичні умовини. Започаткування тієї конструктивної праці мало би дуже важливі наслідки, а найважніший з них був би той, що можна позбавити чужі агентури легкого жнива та очистити атмосферу з застарілих взаємних упереджень, взаємного недовір'я, з яких доспівають зерна ненависти. А ненависть була завжди, є і буде чинником розкладу, не була ніколи чинником конструктивним".

Так пише п. Йоахім Волошиновський. Та всі його слова про конструктивну працю у розвязці польсько-української справи наберуть особливого значіння, коли їх насвітлити діяльністю п. Волошиновського, як господарського референта при волинському воєвідстві, на чолі якого стоїть п. Юзефський. Знищення української кооперації на Волині та насаджування утраквістичної кооперації, що взагалі відтручує українську людність від кооперативної ідеї — все те пройшло через „конструктивні" руки господарського референта при волинському воєвідстві. Чи це „очищування атмосфери і випарів взаємних упереджень, взаємного недовіря", про що п. Волошиновський так „конструктивно" пише? За цю словну чи письменну конструктивність в українській справі п. Волошиновський має українофільську марку, і ця марка — як кажуть — була причиною, що п. Волошиновський дістав сенатський мандат, що був обіцяний для українців, як рекомпензата за посольський мандат з Лемківщини.

Не зволікайте з присилкою дару на користь Рідній Школі, бо кожна проволока приносить шкоду цій необхідній українській установі сучасної доби!

сить ніякої шкоди чесько-словацьким державним інтересам, навпаки, як рух у цілости льояльний супроти нової держави ще їх і скріплює як противага до москвофілів мадяронів, що зиркають ще й досі на Будапешт як свою остаточну мету. Без більшого значіння є т. зв. „тутешняцький" рух, репрезентований ужгородським єпископом Стойкою, який зрештою не дуже агресивно ставиться до українського національного відродження.

Слід вкінці зазначити, що по нашому боці є і деякі чеські партії чи пак поодинокі люди. Не був нашим національним ворогом і пок. президент Масарик, про що знаю не тільки з його діяльности і з його творів, але і з безпосередніх кількакратних розмов з ним на українські теми ще в 1908. р. Не є ним без сумніву і теперішній президент д-р Бенеш, що має особистих приятелів і серед деяких наших визначних галицьких діячів. Нашим повним прихильником, що й володіє прегарно українською мовою — з польських міністрів не знає її ніхто — теперішній міністр інж. Нечас, з яким довелось мені теж і особисто говорити у Празі влітку 1919. р. саме про справи Закарпаття.

Злука Закарпаття з Чехословаччиною у сумі вийшла йому на користь, що й признають виразно наші тамошні діячі і що і ми нераз зазначували на сторінках „Діла" і то без огляду на дуже хибну тактику державної адміністрації в національній ділянці, що її ведено та у значній мірі ще й досі ведеться супроти нас на Закарпатті. Остаточно по 17 роках приступлено до здійснення перших етапів автономії Підкарпатської Руси і їх вже переведено. До повного сфіналізування ще далеко і тут багато праці перед нашими місцевими чинниками, зокрема перед відновленою минулого року Центральною Національною Радою у Ужгороді.

Наші політичні чинники на Закарпатті мають розвязати найважніше чергове питання — устійнити границі на заході так, щоб автономна територія обняла всі наші етнографічні землі отже і ті, що сьогодні адміністраційно влучені до Словаччини. Там на захід від ріки Уж у пряшівській єпархії наше національне відродження ще далеко-далеко не стануло так, як на сході. Тут перемішується шахівницею наша етнографічна територія зі словацькою і була здавна під словацьким впливом. Національна загрова йде там двома шляхами, чехізація від чеської урядової верхівки — вона слабша — і значно сильніша словакізація. Наше некорисне становище скріплює і та обставина, що москвофільство, якому проводить пряшівський єпископ Гойдич і вище духовенство, не має того опротиву, що від українства має його на сході. Не без шкоди є і те, що греко-кат. пряшівський ординаріят утворив недавно греко-кат. учительську словацьку семинарію з метою зісловакізувати якнайбільше наше тамошнє пограничне населення. Взагалі словаки проявляють дуже велику національну агресивність супроти наших західних окраїн, таку, якої не проявляє на пограничу ніодин з наших сусідів.

Боротьба там не така легка, бо йде на два зверхні фронти — чеський і словацький — та в додатку і на фронт внутрішній — москвофільство — при малесенькому нині числі нашої інтелігенції та при малому ще національному освідомленні мас. Велику національну місію на Закарпатті має перед собою чин ОО. Василіян, що її без сумніву поведе з великим для нас успіхом завдяки їх клясичній гімназії з українською мовою навчання в Ужгороді, що її недавно утворено. Релігійна і національна місія ОО. Василіян охопить вчасом напевне ціле Закарпаття.

Словаччина взагалі для нас цікава і повчальна країна, якої відродження, розвій і теперішня боротьба має багато схожости з нашою історією і нашими змаганнями. З іменами великих словаків, поета Коллара і ученого Шафарика, що писали по чеськи, стрінулася вже нарийо „руська трійця" у Львові в 30-их рр. і кирило-методіївські братчики в Києві у Шевченком у проводі в 40-вих рр. мин. ст. і вони теж мали вплив і на наше відродження. На 40-ві роки мин. стол. припадає теж і перше національне відродження Словаччини у словацькій національній шаті під проводом Штура, Гурбана і Годжі та оснування в 1845 р. Штуром першого словацького часопису.

Ще більша схожість між нами і словаками — чого нема у ніякого іншого народу — це національне роздвоєння і національна збегація — у нас в користь москалів, там у користь чехів. І цей процес і в нас і у словаків ще на 100 літ не закінчений, хоч і у нас і у них давно вже перемогла невідклично чиста національна струя.

Віками мадяризовані, культурно, а у верхівці довгі часи і фактично чехізовані таки не дались! А їх на Словаччині є мало що більше як два міліони, третина нашого населення в Польщі.

Велику данину чехам дали словаки у своїх провідних людях, що наприкінці світової війни створили національну фікцію у формі неістнуючого чесько-словацького народу. З трійці найбільших творців сучасної ЧСР — Масарик — Штефанік—Бенеш — два перші були з роду словаки, як є ним і теперішній премієр д-р Годжа. Всі вони — за виїмком ген. Штефаніка, словацького національного героя, що погиб трагічно у летунській катастрофі біля Братислави в травні 1919 р., — причисляють себе до чесько-словацької нації — а таких зі старшого покоління було чимало — і ведуть завзяту боротьбу зі словацьким національним рухом.

У проводі останнього від десятків літ стоїть дійсний провідник словаків старенький католицький парох Ружомберку, Глінка, посол до чехо-слов. парляменту і фактичний керманич великого словацького щоденника „Словак", голова найбільшої словацької партії людової та провідник автономістичного руху на Словаччині. Без огляду на свій поважний вік, дуже живий і меткий діяч змагає усіми засобами політичної боротьби до того, щоби Словаччина, згідно з пітсбурською умовою в Америці з 30. травня 1918. р., яку тоді на місці підписав і Масарик, Словаччина в рамцях спільної ЧСР одержала широку територіяльну автономію. Були заходи центрального празького уряду в 1936. р. зєднати о. Глінку з його партією для урядової коаліції за ціну двох міністерських тек, що розбились на безапеляційному і безкомпромісовому домаганні о. Глінки виконати негайно пітсбурську умову і надати Словаччині автономію з власним законодатним соймом.

Цього року Словаччина святкуватиме 20-ліття своїх автономічних змагань і щоденника „Словак", що є їх речником. Велика більшість словаків і вся молодь є у словацькому національному і автономістичному таборі, який напевно дійде своєї мети і центральний чесько-словацький уряд мусітиме здійсновати дві автономії — почату вже для Підкарпатської Руси і окрему для Словаччини.

Д-р Степан Баран.

—o—

З польської преси.

Конструктивні слова і конструктивна політика п. Волошиновського.

В найновішому числі „Бюлетину Польсько-Українського" (ч. 7. з 13-го лютого 1938) є чергова відповідь на анкету п. н.: „Як розвязати польсько-українське питання?" Цим разом займається тією справою п. Йоахім Волошиновський, відомий польський діяч з Наддніпрянщини, що здавна цікавиться українською проблемою, знає добре українську мову та видавав ще до війни, тобто за царських часів українською мовою — мабуть у Винниці — часопис для українських селян п. н. „Світова Зірниця".

У своїй відповіді на анкету п. Волошиновський підкреслює факт, що поляки нехтують українським питанням, не цікавляться тією справою, а тимчасом це справа першорядної ваги для польської держави. Тому, що хоч українці не здобули в останніх визвольних змаганнях державної незалежности, то все-ж вони не перестали бути сусідами польської держави і ніколи ними не перестануть бути. Українська проблема істнує для Польщі як внутрішня і зовнішня справа. Ця остання стане актуальна щойно тоді, як повстане незалежна українська держава, але-ж щоб такий факт Польщі колинебудь не заскочив несподівано, треба підготовитись до нього поладнанням української справи на внутрішньому терені. А щоб її тут поладнати ініціятива — на думку п. Волошиновського — мусить вийти від поляків.

Для цього поляки мусять у першу чергу зясувати собі та зрозуміти вагу української проблеми, вичути потребу цю справу поладнати та не піддаючись емоції ненависти, яку підсичує „той третій" при допомозі безкритичної преси, глядіти сміливо в очі дійсности.

„Бо як денебудь, то саме на цьому полі — розяррування польсько-українських взаємин — чужі агентури збирають найобильніше та легке жниво, граючи уміло на всіх вразливостях і дразливостях та лякаючи незорієнтовану польську опінію (залежно від обраного середовища) то „українцем" то „большевиком" то одним і другим разом.

„Часописний кіоск у Луцьку. За шибою часописи. На першому пляні, очевидно, ті, що оперують грабунковими наголовками, що відбиті грубим друком. Наголовок: „Українець убив!" Зміст замітки, дрібним друком, каже про звичайний кримінал: вбивство з заздрощів за наречену. Це вже не бездушна служба максимі: „щоби торг ішов", це свідомий уклад слів, щоб вони врилися в память, щоб сторота фама розносила їдь ненависти...

„Це живий приклад, один з багатьох. Перфідно плекані зерна ненависти, спритно підсувані бездумним рукам, щоб їх розсівали, дають обильні плоди, що втішають очі ворогів обох народів...

„У житті народів імпондерабілія діють сильніше, ніж навіть у житті одиниць, особливо у переломових хвилинах. Бо людські спільноти мають для справедливости такий глибокий культ, нездеправований софістикою, якій легко піддаються одиниці, що не даються захопити без візії цього величного ідеалу. Маси часто піддавалися підсуненій їм хитро омані ідеалу, але в інтенціях були йому завжди вірні. У всяких рахубах, де поминається той чинник з ділянки імпондерабіліїв, приходиться завжди розчаруватись. Тривале тільки те, що угрунтоване на справедливости.

„Поширена українська пісенька каже: „Хилилися густі лози, куди їм похило, дивилися карі очі, куди серцю мило". Це теж ділянка чистих імпондерабіліїв, що все-ж сильніші від усяких фізичних сил, навіть тих, що їх підтримують найновіші здобутки техніки. Про це треба памятати при всяких негайних заходах та починаннях на дальшу мету. В обговорюваній справі, у значній мірі від нас залежить, куди звертатимуться карі очі.

„З того приводу проект програми, що накреслив п. Ст. Лось і який змагає до плянової розвязки польсько-української проблеми — у тій її частині, що сьогодні актуальна, у спосіб чесний і для майбутности хосенний — уважаю за позитивний здобуток анкети „Бюлетину", бо цей проект спертий на основному знанні істнуючих умовин і бере під увагу імпондерабілія, що є у житті народів рішальним чинником і ніяка домашня штука не зуміє їх скреслити.

„Ініціятива, повторюю, повинна вийти від нас, бо цього вимагають теперішні політичні умовини. Започаткування тієї конструктивної праці мало би дуже важливі наслідки, а найважніший з них був би той, що можна позбавити чужі агентури легкого жнивування та очистити атмосферу з випарів взаємних упереджень, взаємного недовіря, в яких доспівають зерна ненависти. А ненависть була зажди, є і буде чинником розкладу, не була ніколи чинником конструктивним".

Так пише п. Йоахім Волошиновський. Та ці його слова про конструктивну працю у розвязці польсько-української справи наберуть особливого значіння, коли їх насвітлити діяльністю п. Волошиновського, як господарського референта при волинському воєвідстві, на чолі якого стоїть п. Юзефський. Знищення української кооперації на Волині та насаджування утраквістичної кооперації, що взагалі відстрашує українську людність від кооперативної ідеї — все те пройшло через „конструктивні" руки господарського референта при волинському воєвідстві. Чи це „очищування атмосфери з випарів взаємних упереджень, взаємного недовіря", про що п. Волошиновський так „конструктивно" пише? За цю словесну чи письменну конструктивність в українській справі п. Волошиновський має українофільську марку, а це марка — як кажуть — була причиною, що п. Волошиновський дістав сенатський мандат, що був обіцяний для українців, як рекомпензата за посольський мандат в Лемківщині.

Не зволікайте з присилкою дару на конто Рідній Школі, бо кожна проволока приносить шкоду цій необхідній українській установі сучасної доби!

Настрої львівської вулиці у варшавському соймі.

ДРУГА ПРОТИУКРАЇНСЬКА ПРОМОВА ПОСЛА ВОЙЦЕХОВСЬКОГО.

РЕФЕРЕНТ РЕФЕРУЄ...

Вівторок — наше свято Стрітення — це був знову український день у варшавському соймі, що радив над буджетом міністерства внутрішніх справ. Референт цього буджету пос. **Войцеховський** у своїй промові обговорюючи справу польського молодого покоління у звязку з жидівським питанням, поновив свій напад з буджетової комісії на митрополита Шептицького. Він знову, як великий „прихильник" нормалізації польсько-українських взаємин намагався підкреслити, — як це зробив зрештою і в буджетовій комісії — що справа нормалізації так довго не рушить з місця, як довго багато справ, на перший погляд дрібних, але в суті речі дуже важних, не висвітлиться в чесний та комплетний спосіб. Одна з найважніших — це

СПРАВА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ.

„Спосіб реакції посла Целевича — говорив пос. Войцеховський — на мій виступ намагався скріпити митрополит Шептицький, який на офіційній авдієнції висказав слова дуже важного політичного змісту. Митрополит перед представниками українського громадянства висловив свою радість з того приводу, що громи падуть в його бік, а не на українців, громадян польської держави.

„Не мав я наміру громити українського народу, бо моя критика відносилася виразно до митрополита та шовіністичного духовенства, яке йому підлягає. Я критикував діяльність

МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО ЯК ПОЛІТИКА.

„Митрополит своєю останньою промовою створив ще один невідпертий доказ, що виступає в ролі політичного провідника українського громадянства і як такий підпадає під критику так само, як інші політики.

„В українській справі треба говорити правду і не політикувати. Стверджую, що зло у відносинах у „Малопольсце Всходней" випливає з політики „хитрости" більшости суспільних відламів тієї дільниці.

„Я є тієї думки, щоб не забувати про сьогоднішній день, але турбуватися за майбутнє і тому не можу погодитися з курсом політики митрополита Шептицького та його окруження у відношенні до ріжних греко-католицьких груп.

„Не маю наміру вирішувати старорусько-українського спору. Старорусини цікавлять мене тому, що це громадяни польської держави і то громадяни льояльні."

Тут пос. Войцеховський покликується на статтю старорусина Гулли, сеніора Ставропигійського Інституту, який офіційно стверджує, що після всесвітньої війни греко-католицькі епископи далися втягнути в українофільський коловорот.

„Маю тут — говорив далі — листа одного греко-католицького священника, який пише, що його переслідує греко-католицька консисторія. Цього листа покажу пану премієрові. Прізвища автора не маю совісти подати, бо не можна мені наразити його на пімсту. За паном Гуллою стверджую, що 90-літньому Ясеницькому відмовили християнського похорону тільки тому, що свою велику каменицю у Львові записав руській студентській молоді."

У тому місці посол Целевич кликнув: **„Записав на російські цілі, а не на руські!"**

Та й узагалі на цілу промову пос. Войцеховського українські посли зі своїх місць дуже живо реагували.

„ПАНОВЕ, НЕ ЗАБУВАЙТЕ, ЩО ВИ У ПОЛЬЩІ!"

У тому моменті, коли пос. Войцеховський покликався на статтю Гулли, українські посли кричали: **„це москаль!"** А коли пос. Войцеховський удруге покликувався на Гуллу, а українські посли йому перебивали, з польських лавок падали оклики: **„Заспокійтеся, бо ми зачнемо говорити. Ми сидимо тихо, панове, не забувайте, що ви в Польщі".**

На згадку референта про те, що багато священників не могло втриматися на своїх первісних парохіях, українці кричали:

„ЦЕ ПЕРЕДНЯ СТОРОЖА СТАЛІНА."

На те пос. Войцеховський відповів: „У вас більше тієї передньої сторожі Сталіна".

У дальшій своїй промові референт повторив те, що сказав уже попереднім разом, а саме, що до Духовної Семинарії приймали переважно колишніх старшин української армії, які ввели до української богослужби політичні гимни. Це було нераз причиною інцидентів у церкві.

„До нормалізації відносин — говорив референт — треба, щоб поляків у „Малопольсце Всходней" не українізувала греко-католицька церква. Це основна вимога поляків „Всходней Малопольскі" і в імя цього треба розтягнути державний нагляд над греко-католицькою Церквою та перевести зміну приписів конкордату.

„Можливости льояльного співжиття заколочують такі виступи як „Діла", що волю польського громадянства представляє як крик вулиці."

„НЕ ЛЕГКОВАЖТЕ НАСТРОЇВ ЛЬВІВСЬКОЇ ВУЛИЦІ!"

„Панове українці! — кликав пос. Войцеховський. — Раджу вам не легковажити настроїв львівської вулиці! Її обличчя ви самі бачили минулої неділі при прощанні генерала Токаржевського."

Ці слова викликали живу реакцію українських послів, які кричали:

„ТАК НАМ ПОГРОЖУЄТЕ, РОБІТЬ ПОГРОМ!"

Пос. Войцеховський: Якби ви мали владу, то напевно зробилиб.

Українські посли: **Ви погрожуєте вулицею!**

Пос. Войцеховський: Я не погрожував, я тільки підкреслював її вартість. Того, що я сказав про митрополита Шептицького, ніколи не відкличу. Мої твердження на всякий випадок — це не тільки моя приватна думка. Вони глибоко вбиті у свідомости всіх поляків і всіх польських груп на терені „Малопольскі Всходней". Справа Йордану не така блага, як це українці намагаються доказати. Митрополит Шептицький зробив страшну річ. Не допустив до обряду церкви, яку признає держава, компанії польського війська, того самого війська, якому митрополит Шептицький, святий Юр і вся українська людність завдячують спромогу визнавати свою віру, того війська, що боронить кордонів над Збручем. Тут лежить трагізм положення!

„Ми, поляки, розуміємо це положення від 1918-го року, а ви, українські політики, зрозуміли його багато пізніше. Не хоче його зрозуміти митрополит Шептицький, який повинен клонити чоло перед кожною сотнею польських вояків, римсько-католицьких чи греко-католицьких, бо завдяки їх боєвій готовості, бо тільки з їх лицарської ласки, може виконувати свою владу на своєму архиепископському престолі. Не якась нехіть ані ненависть говорять через мене."

Після тієї промови, яку оплескували польські посли і на яку з другого боку гостро реагували українці, проголосили перерву, щоб устійнити чергу промовців. Виявилося, що до слова записалося 50 послів, у тому числі 7-ох українців, що взяли на себе завдання відперти атаку посла Войцеховського.

Коло шуфляди з краватками.

Ви навіть не знаєте про те, що я маю шуфляду з краватками. Нічого більше, тільки краватки. В десені, без десенів, з горошками, без горошків, пасмисті, шовкові, пів-шовкові, спортові, на прохід, фракові, прогулькові, візитові та інші, які тільки хто забажає. Одним словом, ціла шуфляда повна краваток. Але чи ви знаєте, що я ношу тільки одну і це вже досить перестарілу краватку?

Коли хочу вийти на місто, отвираю шуфляду. Стаю перед нею, як жінка перед шафою, повною суконь і кажу: „Поправді, то я не маю що на себе взяти". Ця не надається до убрання, та до сорочки, інша до лиця. Кожний мусить мені признати, що в справі краваток мій погляд, щодо добору не підлягає ніякій дискусії. Я є джентельменом, який може мати цероване убрання, помнятий капелюх, виходжені обцаси, однак краватка все мусить бути першої кляси. Такий я вже є. Один грає в карти, другий курить папіроски, третій купує білети на всі популярні поїзди — я купую тільки краватки.

Властиво, навіщо я купую ці краватки, коли постійно вбираю тільки одну? Подумайте тільки: кожна краватка в цій шуфляді не коштує більше 5 золотих. Але є і по 15 золотих. І що я зроблю з цим балястом? Дарувати не можу, бо дорогі, викинути крізь вікно теж не лищює. А можеб так змінити свій нахил? Така зміна смаку, як кажуть, дуже відмолоджує людину.

Якби так від нині замість купувати краватки — я почав купувати льоси? Адже одна пятка не коштує більше від порядної краватки. Десь я читав, що в новій льотерії зменшили кількість чисел у колі на 35 тисяч та, що кожна вигра буде ділитися на пять частин. Краватки лежать собі в шуфляді і дратують мене. Чи куплений замісць краватки льос буде мене теж дратувати?

Предовсім, колиб я гроші, які лежать тут у краватках видав був на купно льосів, був би напевне призбирав стільки тисяч, що купив би тепер всі наймодніші краватки в цілій Варшаві. А нині сиджу над купою краваток і стверджую, що властиво не маю вщо вбратися.

Ні, рішуче треба змінити свій нахил, та треба відмолодити себе, треба відродити віру в льос, який колись всміхнеться і багато винагородить за ці, багатонадійні години.

Дякую тобі, фільософе, за такий знаменитий вихід. Від тепер купую льоси. І зараз зроблю початок, бо тягнення першої кляси сорок першої Льотерії починається вже 17-го лютого.

Настрої львівської вулиці у варшавському соймі.

ДРУГА ПРОТИУКРАЇНСЬКА ПРОМОВА ПОСЛА ВОЙЦЕХОВСЬКОГО.

РЕФЕРЕНТ РЕФЕРУЄ...

Вівторок — наше свято Стрітення — це був знову український день у варшавському соймі, що радив над буджетом міністерства внутрішніх справ. Референт цього буджету пос. **Войцеховський** у своїй промові обговоривши справу польського молодого покоління у звязку з жидівським питанням, поновив свій напад з буджетової комісії на митрополита Шептицького. Він знову, як великий „прихильник" нормалізації польсько-українських взаємин намагався підкреслити, — як це зробив зрештою і в буджетовій комісії — що справа нормалізації так довго не рушить з місця, як довго багато справ, на перший погляд дрібних, але в суті речі дуже важних, не висвітлиться в чесний та комплетний спосіб. Одна з найважніших — це

СПРАВА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ.

„Спосіб реакції посла Целевича — говорив пос. Войцеховський — на мій виступ намагався скріпити митрополит Шептицький, який на офіційній авдієнції висказав слова дуже важного політичного змісту. Митрополит перед представниками українського громадянства висловив свою радість з того приводу, що громи падуть в його бік, а не на українців, громадян польської держави.

„Не мав я наміру громити українського народу, бо моя критика відносилася виразно до митрополита та шовіністичного духовенства, яке йому підлягає. Я критикував діяльність

МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО ЯК ПОЛІТИКА.

„Митрополит своєю останньою промовою створив ще один невідпертий доказ, що виступає в ролі політичного провідника українського громадянства і як такий підпадає під критику так само, як інші політики.

„В українській справі треба говорити правду і не політикувати. Стверджую, що зло у відносинах у Малопольсце Всходней виплиає з політики „хитрости" більшости суспільних відламів тієї дільниці.

„Я є тієї думки, щоб не забувати про сьогоднішній день, але турбуватися за майбутнє і тому не можу погодитися з курсом політики митрополита Шептицького та його окруження у відношенні до ріжних греко-католицьких груп.

„Не маю наміру вирішувати старорусько-українського спору. Старорусини цікавлять мене тому, що це громадяни польської держави і то громадяни льояльні."

Тут пос. Войцеховський покликується на статтю старорусина Ґулли, сеніора Ставропигійського Інституту, який офіційно стверджує, що після всесвітньої війни греко-католицькі єпископи далися втягнути в українофільський коловорот.

„Маю тут — говорив далі — листа одного греко-католицького священника, який пише, що його переслідує греко-католицька консисторія. Цього листа покажу пану премієрові. Прізвища автора не маю совісти подати, бо не можна мені наразити його на пімсту. За паном Ґуллою стверджую, що 90-літньому Ясеницькому відмовили християнського похорону тільки тому, що свою велику каменицю у Львові записав руській студентській молоді."

У тому місці посол Целевич кликнув: **„Записав на російські цілі, а не на руські!"**

Та й узагалі на цілу промову пос. Войцеховського українські посли зі своїх місць дуже живо реаґували.

„ПАНОВЕ, НЕ ЗАБУВАЙТЕ, ЩО ВИ У ПОЛЬЩІ!"

У тому моменті, коли пос. Войцеховський покликався на статтю Ґулли, українські посли кричали: **„це москаль!"** А коли пос. Войцеховський удруге покликувався на Ґуллу, а українські посли йому переривали, з польських лавок падали оклики: **„Заспокійтеся, бо ми зачнемо говорити. Ми сидимо тихо, панове, не забувайте, що ви в Польщі".**

На згадку референта про те, що багато священиків не могло втриматися на своїх первісних парохіях, українці кричали:

„ЦЕ ПЕРЕДНЯ СТОРОЖА СТАЛІНА."

На те пос. Войцеховський відповів: „У вас більше тієї передньої сторожі Сталіна".

У дальшій своїй промові референт повторив те, що сказав уже попереднім разом, а саме, що до Духовної Семинарії приймали переважно колишніх старшин української армії, які ввели до української богослужби політичні гимни. Це було нераз причиною інцидентів у церкві.

„До нормалізації відносин — говорив референт — треба, щоб поляків у Малопольсце Всходней не українізувала греко-католицька церква. Це основна вимога поляків Всходней Малопольскі і в імя цього треба розтягнути державний нагляд над греко-католицькою Церквою та перевести зміну приписів конкордату.

„Можливости льояльного співжиття заколочують такі виступи як „Діла", що волю польського громадянства представляє як крик вулиці."

„НЕ ЛЕГКОВАЖТЕ НАСТРОЇВ ЛЬВІВСЬКОЇ ВУЛИЦІ!"

„Панове українці! — кликав пос. Войцеховський. — Раджу вам не легковажити настроїв львівської вулиці! Її обличчя ви самі бачили минулої неділі при прощанні ґенерала Токаржевського."

Ці слова викликали живу реакцію українських послів, які кричали:

„ТАК НАМ ПОГРОЖУЄТЕ, РОБІТЬ ПОГРОМ!"

Пос. Войцеховський: Якби ви мали владу, то напевно зробилиб.

Українські посли: **Ви погрожуєте вулицею!**

Пос. Войцеховський: Я не погрожував, я тільки підкреслював її вартість. Того, що я сказав про митрополита Шептицького, ніколи не відкличу. Мої твердження на всякий випадок — це не тільки моя приватна думка. Вони глибоко вбиті у свідомости всіх поляків і всіх польських ґруп на терені Малопольскі Всходней . Справа Йордану не така блага, як це українці намагаються доказати. Митрополит Шептицький зробив страшну річ. Не допустив до обряду церкви, яку признає держава, компанії польського війська, того самого війська, якому митрополит Шептицький, святий Юр і вся українська людність завдячують спромогу визнавати свою віру, того війська, що боронить кордонів над Збручем. Тут лежить трагізм положення!

„Ми, поляки, розуміємо це положення від 1918-го року, а ви, українські політики, зрозуміли його багато пізніше. Не хоче його зрозуміти митрополит Шептицький, який повинен клонити чоло перед кожною сотнею польських вояків, римсько-католицьких чи греко-католицьких, бо завдяки їх боєвій готовости, бо тільки з їх лицарської ласки, може виконувати свою владу на своєму архиєпископському престолі. Не якась нехіть ані ненависть говорять через мене."

Після тієї промови, яку оплескували польські посли і на яку з другого боку гостро реагували українці, проголосили перерву, щоб устійнити чергу промовців. Виявилося, що до слова записалося 50 послів, у тому числі 7-ох українців, що взяли на себе завдання відперти атаку посла Войцеховського.

Коло шуфляди з краватками.

Ви навіть не знаєте про те, що я маю шуфляду з краватками. Нічого більше, тільки краватки. В десені, без десенів, з горошками, без горошків, пасмисті, шовкові, пів-шовкові, спортові, на прохід, фракові, прогулькові, візитові та інші, які тільки хто забажає. Одним словом, ціла шуфляда повна краваток. Але чи ви знаєте, що я ношу тільки одну і це вже досить перестарілу краватку?

Коли хочу вийти на місто, отвираю шуфляду. Стаю перед нею, як жінка перед шафою, повною суконь і кажу: „Поправді, то я не маю що на себе взяти". Ця не надається до убрання, та до сорочки, інша до лиця. Кожний мусить мені признати, що в справі краваток мій погляд, щодо добору не підлягає ніякій дискусії. Я є джентельменом, який може мати цероване убрання, помнятий капелюх, виходжені обцаси, однак краватка все мусить бути першої кляси. Такий я вже є. Один грає в карти, другий курить папіроски, третій купує білети на всі популярні поїзди — я купую тільки краватки.

Властиво, навіщо я купую ці краватки, коли постійно вбираю тільки одну? Подумайте тільки: кожна краватка в цій шуфляді не коштує більше 5 золотих. Але є і по 15 золотих. І що я зроблю з цим балястом? Дарувати не можу, бо дорогі, викинути крізь вікно теж не лицює. А можеб так змінити свій нахил? Така зміна смаку, як кажуть, дуже відмолоджує людину.

Якби так від нині замість купувати краватки — я почав купувати льоси? Адже одна пятка не коштує більше від порядної краватки. Десь я читав, що в новій льотерії зменшили кількість чисел у колі на 35 тисяч та, що кожна виграна буде ділитися на пять частин. Краватки лежать собі в шуфляді і дратують мене. Чи куплений замісць краватки льос буде мене теж дратувати?

Предовсім, колиб я гроші, які лежать тут у краватках видав був на купно льосів, був би напевне призбирав стільки тисяч, що купив би тепер всі наймодніші краватки в цілій Варшаві. А нині сиджу над купою краваток і стверджую, що властиво не маю вщо вбратися.

Ні, рішуче треба змінити свій нахил, та треба відмолодити себе, треба відродити віру в льос, який колись всміхнеться і багато винагородить за ці, багатонадійні години.

Дякую тобі, фільософе, за такий знаменитий вихід. Від тепер купую льоси. І зараз зроблю початок, бо тягнення першої кляси сорокпершої Льотерії починається вже 17-го лютого.

„ПРИКРЕ ВРАЖІННЯ".

У дискусії перший промовляв пос. Моравський, а за ним пос. кс. Любельський, які порушували внутрішні польські справи. Третій бесідник, пос. **Гофман** зачепив й українську справу. Він сказав між іншим:

„Мені дуже прикро, що п. Войцеховський не захотів сьогодні відділити у своїй промові постави референта від постави посла. Не входжу в суть проблеми, якої торкнувся, але те зєдинення тих двох постатей в одній особі зробило на мені прикре враження. (Оплески українських послів). Якщо мова про схоплення української справи, то підходжу до неї зовсім інакше. Я стою на ґрунті ягайлонської ідеї, ідеї свободи й культури. Я стою на ґрунті того „леґуна", про якого згадує у своїх гарних споґадах п. премієр Складковський, „леґуна", що не котів пристосовувати залізних прав війни, бо боровся за нашу і вашу свободу. Тут лежить розвязка національного питання у великодержавному обсязі."

В дальшій частині своєї промови пос. Гофман говорив про пацифікацію після серпневих подій та про необхідність зміни виборчої ординації. Пос. **Дух** гостро критикував внутрішню політику уряду, пос. **Міхаловський** говорив про німецьку меншину в Польщі, що „виявляє велику активність, а евангелицькі пастори використовуючи відрубність віроісповідання підсичують сепаратистичні змагання, наслідком яких німці раз-у-раз висувають всякі уявлені претенсії".

„Українці не дадуться зіпхнути до ролі хуторянського чинника".

До слова прийшов посол **д-р Степан Витвицький**, що вийшов з тієї самої округи, ба навіть з тієї самої листи, що й пос. Войцеховський. Пос. Витвицький ствердив, що уряд не має ніякої програми в українській справі. „Тож питаємо, — говорив далі — яку програму має польська більшість. На право репрезентувати ту більшість зазіхає в останньому часі комітет порозуміння польських суспільних організацій у Львові, що накликує польський нарід монтувати протиукраїнський фронт, застерігаючи собі право розвязувати взаємини з українським народом. Українці не дадуться зіпхнути до ролі хуторянського чинника, бо

УКРАЇНСЬКА СПРАВА — ЦЕ ПРОБЛЄМА З ШИРОКИМ НАЦІОНАЛЬНИМ ТА ІСТОРИЧНИМ ЗАСЯГОМ.

Союз леґіоністів та пеовяків, що є мотором того комітету, у своїй декларації з листопада 1937. р. жертвує українцям винародовлення без насилля. **Українці хочуть самостійного розвитку свого культурного, господарського і суспільного життя у своїх установах.** Це природне право українців як народу. Довкола тих установ витворилися неймовірні сплетні.

„Заявляємо, що не творимо їх як знаряддя боротьби. Не спрямовуємо їх проти держави. Посол Войцеховський говорячи про Церкву та про митрополита Шептицького, покликав собі як найважнішого свідка п. Ґуллу. Ви, пане после, не знаєте, що ці Ґулли разом зі Станиславом Ґрабським витали в 1915. р. ґен. Бобрінського. Супроти нечуваної образи, що тут сьогодні впала

УВЕСЬ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД ЛУЧИТЬСЯ З ПОЧУТТЯМ ГЛИБОКОЇ ПОШАНИ Й ЛЮБОВИ ДЛЯ СВОГО АРХИПАСТИРЯ.

Маю враження, що це не ви, пане после, підносите до свого рівня вулицю, але вулиця стягає вас, так ви говорили як референт. Посол Войцеховський намагається вбити клин між нас і нашого селянина. Заявляємо згідно всі, що **так подуману нормалізацію відкидаємо, як відкидаємо все, що нарушувалоб честь українського народу.**

„А що принесла нам нормалізація в обсязі діяльности уряду? Кольонізація йде далі, українські діти не можуть вчитися в українській мові, шиканують українську мову і навіть у судах відбирають присягу по польськи. У день свята Йордану українські посли дістали запросини до праці в соймі."

Пос. Войцеховський: Переборщення. В нашому громадянстві є велика пошана до вашої релігії.

Пос. Витвицький: Один староста сказав мені, що волить 10 комуністів, як одного українського націоналіста.

Пос. Бакон: Напевно жартував.

Пос. Витвицький: Пан премієр закидає нам нетерпеливість, але як ми можемо бути терпеливі в таких умовинах. Польща має велику історичну місію на сході Европи, але мені здається, що сьогодні деякі чинники роблять усе, щоб її втратити. Та все-ж не тратимо віри, що правда вкінці промовить та переможе.

НЕМА ПЛЯНУ В УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВІ.

Після того промовляв жидівський посол **Зоммерштайн**, а по ньому пос. **Ганебах** (ґрупа полк. Славека), сказав між іншим: „В українській справі бракує нам плянового діяння, а це використовують шовіністичні елементи обох сторін."

Пос. **Сухоржевський** теж торкнувся у своїй промові меншинного питання та навів заяву премієра у тій справі, яку він склав у буджетовій комісії. „Наша політика на окраїнах — говорив він — і наша тактика мусить служити добру держави. Збільшуймо потенціял нашої державної енерґії через державну асиміляцію національних меншин та через пошану відрубности, промінювання нашої культури, але ніколи репресіями і створюванням привілеїв. Казав колись командант Пілсудський у своїй промові до військових кольоністів, що не вільно нам стосувати легких і нервових засобів, що не вільно йти слідами Бісмарка чи Евлогія. Польща має перед собою довгий шлях і не можна їй з нього звернути."

Пос. **Гуттен-Чапський** говорив про жидівську справу.

НЕ МОЖЕ БУТИ БЕЗ ЗНАЧІННЯ 30 ВІДСОТКІВ МЕНШИН.

Пос. **Войтович** є тієї думки, що референт у своїй промові не прислужився польській справі. Атаку на митрополита Шептицького українське громадянство зрозуміє як атаку на себе, що нормалізації не вийде на здоровля. Ця нормалізація якби кінчила своє існування. Польська державна рація на цьому не зискає, бо ані для одного поляка не може бути без значіння 30 відсотків національних меншин, що хочуть будувати з нами велику Польщу.

Голос: Чи вони цього щиро хотіли?

Пос. Войтович: Прошу вас, на їх місцях сиділи передтим люди, що не признавали польської держави, а ці завжди є за важними державними потребами і хочуть разом спільно з нами йти на дальшу історичну дорогу. Тисячу літ нас вязало і далі разом жити будемо. Ніодин поляк не викинув українця, ані українець поляка, а не вважаючи на алярмуючі чутки стан посідання поляків на цих землях не змінився. Польський елемент росте, а ці алярми можуть робити на чужих враження, що ми там боїмося. Не боїмося, бо ми власники держави. Не може бути для нас байдужою річчю, чи на випадок потреби стане 22 чи 34 міліони.

Пос. Бичинський: Напевно 22 міліони.

Пос. Войтович: Як ви так кажете, то ви не є поляком, що занадто далеко глядить. Те, що український селянин в 1935. р. голосував на польських і українських кандидатів разом — це великий успіх.

Ділом ушануйте память тих, що своїм зусиллям та терпінням поставили нас у ряд націй.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 26. Четвер, 16 (4) лютого 1888.

ОБОВЯЗОК НАРОДНЬОЇ ЧЕСТИ.

В 1886-ому році красва шкільна рада ввела новим орґанізаційним статутом у всіх народніх школах т. зв. доповнюючу науку, що мала „своїм практичним напрямом" доповнити „непрактичність наших народніх шкіл". В науковому пляні завела шкільна рада „сизик крайови". На підставі того елястичного окреслення по селах вчили у тій доповнюючій науці української та польської мови, але в містах та містечках тільки польської. У „дописі знад Липи", що поміщений на першому місці цього числа п. н. „Доповнююча наука в народніх школах" є заклик, щоб домагатися української мови по містах, такого самого числа годин, що й для польської. Наприкінці цього допису докір, що „учителі-русини вибирають своїми делеґатами таких людей, котрі густо-часто не тільки що не боронять справ учителів-русинів та взагалі руських справ, але навіть ворожо супроти них виступають і через те побільшують неприхильний нам елемент у шкільних радах".

Тому, що згідно з найновішим законом у окружних шкільних радах рішалися найважніші справи народнього учительства і шкільництва, у дописі така кінцева пригадка: „Тому не сумліваємося, що при найближчих виборах, що мають відбутися мабуть у травні ц. р., увійдуть до окружних шкільних рад як делеґати учителів самі русини. Народні учителі виконають цим тільки свій обовязок — обовязок народньої чести!"

ЗАКОН ПРО ЖИДІВ.

У статті п. н. „Орґанізація жидівських конфесійних громад" мова про проєкт закона, що мав управильнити орґанізацію жидівського віроісповідання. На вступі „Діло" писало:

„Тайний і незбагнутий характер релігійної науки і релігійних містерій, поширювання засад дуже часто ворожих для інших віроісповідань, факти грубої нетерпимости, а подекуди навіть злочинів, що випливають з релігійних забобонів особливо нижчої кляси жидів, — дальше широка і нічим не спинена влада рабінів-чудотворців, що використовують нераз дуже несовісно свою духову паству — це принципи, які досить виправдують домагання загалу, щоб держава раз уже вмішалася в ті відносини та управильнила їх правними нормами".

„АНШЛЮС" ЗПЕРЕД ПЯДЕСЯТИ ЛІТ.

У віденському парляменті була дебата над справою продовження австрійсько-німецького торговельного договору, заключеного ще в 1879 р. Німецькі посли з лівиці Барайтер, Менгер та інші промовляли за тим, щоб замість продовжати договір, заключити з Німеччиною формальну митну унію, тобто влучити Австрію в Німеччину так, як ось Баварія чи Саксонія звязані з нею у торговельній ділянці. Розуміється, що проти того були протести, а „Діло" писало у статті п. н. „Німецький шовінізм у державній раді":

„Не входимо в шовіністичні арґументи, яких уживали на виправдання митної унії посли з лівиці. Замічаємо тільки, що серця панів Менгерів, Кноців та Барайтрів так далеко вже розгорілись любовю до кн. Бісмарка, що радіб нашу Австрію зробити васальною державою Німеччини. Користаючи з того, що політичні інтереси Австрії й Німеччини на нині ідентичні, хотіли би ті панове зробити Австрію складовою частиною великої та боготвореної ними Германії. Промови тих панів доходили вже до крайньої імпертиненції, а ціль їх була та, щоби наблизившись до Німеччини ґерманізувати поволи Австрію, в якій славянський елемент має, як відомо, перевагу".

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ СТУД. ГРОМАДИ В ПОЗНАНІ.

Дня 6. лютого ц. р. відбулися Загальні Збори У. С. Г. в Познані. Із звітів уступаючої управи ми бачимо образ життя і праці в Громаді, яка йшла по ріжних секціях. І так: Секція „Самопоміч" давала позички членам. Секція медично-фармацевтична помагала своїм членам через визичування відповідних лікарських приладів і препаратів та мікроскопу, що його закупила за власні гроші. Тим здержувала членів від приналежности до польських подібних товариств. Секція студенток вела харитативну та освітню працю. Врешті остання секція ім. П. Могили дбала про реферати і вела курси історії та географії України. Дальше із звіту уступаючого голови студ. Кінаха В. довідуємося, що одною з важних справ, на яку цього року звернув увагу управи У. С. Г., була справа студ. харчівні. Однак із браку відповідних фондів не можна було її вже цього року відчинити. Початок вже зроблений. Гроші збираються і по вакаціях ця харчівня буде відчинена. Громада

свиа веде допомогову акцію серед студентства, і так цього року розділено 90 зол. поміж найбільш потребуючих студентів. Крім цього українському студентству в Познані приходить з помічю Допомоговий Комітет, який щомісяця призначає 20 зол. на домівку; позатим 5-ох студентів дістає допомогу з цього комітету. Із звітів інших членів управи довідуємося, що загальний оборот каси дав 2.131.92 зол.; секретаріят вислав 133 письм і дістав 131; бібліотека нараховує 422 чисел, часописів приходить до Громади 14 і 17 журналів.

Нову Управу вибрано в такому складі: голова — Курчаба Олекса, заст. голови — Бадан Богдан, писар — Черкавська Емілія, скарбник Королишин Федір, — бібліотекар Савчук Зенон, прес. реф. Кришталович Ярослав, господар Андрієнович Ярослава; члени управи: Самотулка Теодозій і Роздільський Богдан.

Загальні Збори намітили ще цілу низку побажань до нової Управи та плянів на будуче.

К. Я.

НОВИЙ РУМУНСЬКИЙ УРЯД ХОЧЕ УСТУПИТИ?

У Букарешті ходять слухи, що патріярх Мирон просив короля дати йому димісію, іменуючи премієром Татареску; король димісії не приняв. Про причини такого кроку патріярха говорять ріжно: Одні кажуть, що зробили на нього враження заміти Манію, інші — що він хотів уступити під натиском „залізної гвардії". Здається, уряд патріярха Мирона не чується на силах перемогти всі труднощі, які стоять перед ним.

В обороні Церкви та її Голови.

ВЕЛИЧАВА МАНІФЕСТАЦІЯ В ЧЕСТЬ МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ В ТЕРНОПОЛІ.

В неділю 13. лютого ц. р. в год. 10-ій рано вийшли процесії з обох тернопільських міських церков до монастирської церкви, де о. парох В. Громницький в асисті оо. Романишина та Якимовича відправив Службу Божу в намірені українського народу та Ексц. Митрополита. Проповідь виголосив о. Лемішка Ч. С. Після Служби Божої відспівали „Многая Літа" Митрополитові Андреєві та молитву „Боже великий". В богослуженні взяли участь великі маси народу.

Того самого дня, в год. 7-ій вечором відбулася у салі „Міщанського Братства" довірочна нарада, в якій взяли участь представники політичних партій, станів та установ. Нараду відкрив п. Остап Сіяк, голова Повіт. Комітету У.Н.Д.О., про напад пос. Войцеховського говорив проф. Павло Дяків, який при кінці своєї промови склав заяву, що ніякі сили не захитають нашого довіря до Митрополита та не поріжнять Пастиря з його стадом, українським громадянством.

Цю заяву зібрані приняли як резолюцію. Після відспівання національного гимну предсідник закрив збори.

„ТІШИМОСЬ, ЩО БОГ НАМ ДАВ ТАКОГО АРХИПАСТИРЯ".

Громадяни Лисятич, пов. Стрий, обурені виступом пос. Войцеховського, якого вони вибрали своїми голосами. У своєму письмі до Ексц. Митрополита, яке підписало 340 осіб, заявляють свою вірність нашій Церкві та стверджують: „Тішимось, що в таких важких часах для нашої Церкви і Народу Бог дав нам такого Архипастиря".

СОЛІДАРНІ З ДУХОВНИМ ПРОВОДОМ.

Духовенство долинського деканату зібране на конференції 10. лютого ц. р. вислало письмо до Ексц. Митрополита з заявою синівської відданости та солідарности з Духовним Проводом.

Всі долинські товариства вислали на руки Ексц. Митрополита спільну заяву відданости та вислови обурення з приводу нечуваного нападу.

На закінчення загальних зборів читальні „Просвіти" в Долині дня 12. ц. м. після відповідної промови проф. Стефанишина присутні відспівали „Многая Літа" Митрополитові Андреєві.

ЗАЯВА ЧЛЕНІВ ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ" В ЯНОВІ.

Зібрані на спільній просфорі дня 12. лютого ц. р. члени читальні „Просвіти" в Янові, пов. Городок, ухвалили через аклямацію вислати до Ексц. Митрополита письмо з заявою вірности греко-католицькій Церкві, глибокої пошани, синівської відданости і любови свому Митрополитові.

ГРОМАДЯНИ ЗБОЇСЬК ЗАПЕВНЮЮТЬ МИТРОПОЛИТА ПРО СВОЮ ЛЮБОВ.

Громадяни Збоїськ коло Львова, вислали Митрополитові Андреєві заяву співчуття та запевнення синівської любови.

З викладової салі.

Д-р Василь Сімович: „КУЛЬТУРА МОВИ".

П'ятий з циклю викладів, що їх улаштовує Т-во „Українська Захоронка", виголосив дня 10. ц. м. проф. д-р Василь Сімович на тему „Культура мови". На самому вступі прелегент вияснив, що слід розуміти під „культурою мови", а саме свідоме плекання явищ мови в ріжних її виявах, а далі засував історичний бік цієї справи: розвиток письменницької мови на всіх наших землях, як наше громадянство ставилося до цієї справи, зокрема письменники, старше покоління, молодь і дім у довоєнні і післявоєнні часи. Довше зупинився над післявоєнними часами і ствердив, що літературний розвиток спільної, єдиної української мови поступає тепер гігантичними кроками вперед, та тільки у тому процесі не видно якогось свідомого підходу, кермуємося тут більше почуттям. Під сучасну пору ані школа, ані дім не культивує мови (з писаною мовою виходить краще).

Наківець прелегент спинився над дитячою мовою. Тут виріжнив два становища: педагогічне й мовознавче. Не брак виховників, які заступають погляд, що не слід плекати окремої дитячої мови, хай, мовляв, дитина звикає до мови старших. На цей погляд він не зовсім погоджується. Треба дозволити дитині вживати її дитячої мови, але не слід самому вживати — хіба деколи — дитячих слів. Дитина, підростаючи, позбувається свойого дитячого словника. Зате довго, а то й на ціле життя, залишаються вживані дітьми форми й неправильна ортоепія. Від цього треба дитину взаряня відавичаювати. Але деколи (імення) входить до лексикону родини, а й у літературу (нпр. у Шевченка: неначе мана в льолі білій...).

З мовознавчого боку дитяча мова незвичайно цікава, бо є теорія, що як у дитини, колись вона розвивалася в даного народу в його дитячих літах. Дитяча мова, це окрема „мова функцій" й її окремо треба студіювати.

Висновок: з дитячою мовою не слід воювати, з нею тільки треба вміло поводитися. До цього необхідне свідоме плекання мови перш усього в родині.

Саля „Бесіди" вщерть була виповнена публикою, головно молодою, що живо цікавиться усіми складними питаннями змін і розвитку української мови.

Я. К.

Два присуди.

ІНЖ. А. ДОБОШИНСЬКИЙ — 2 РОКИ АРЕШ ТУ; 19 УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯНСЬКИХ ХЛОПЦІВ — 113 РОКІВ ВЯЗНИЦІ.

У вівторок 16. ц. м. вечором у Львові скінчився голосний процес проти інж. А. Добошинського за збройний „наїзд на Мисьленіце". І ось по другій розправі присяглі судді знову заперечили 9 питань щодо вини підс. Добошинського, а потвердили лише одно питання у справі нападу на станицю поліції в Мисьленіцах і забрання крісів та муніції. На основі такого вердикту присяглих суддів трибунал засудив інж. А. Добошинського на один рік арешту за провину зі ст. 252 к. к. (напад на станицю поліції) і на рік арешту за провину зі ст. 47 розпорядку президента про зброю. Прихильники Добошинського приняли з великим вдоволенням вердикт, не скриваючи своєї радости. Одночасно польські студенти уладили перед окружним судом при вул. Баторія демонстрацію за звільненням Добошинського, який — зрештою — вийде вже в червні ц. р. і так на волю, бо трибунал зачислив йому слідчий арешт від хвилини його арештування.

Зовсім інакше виглядає епільог теж голосного великого політичного процесу в Золочеві проти 30-ох молодих українців з Радехівщини, який закінчився в понеділок 14. ц. м. пізним вечором. На основі вердикту присяглих суддів трибунал окружного суду засудив 19-ох молодих українців на кари від 1 до 12-ох років вязниці і на втрату громадянських прав. І так **Богдана Казанівського**, 22-літнього кооператора, **трибунал засудив на 12 років вязниці; Дмитра Кушинського, 25-літнього ткача, на 11 років; Василя Демчука, 25-літнього кравця, на 10 років вязниці; Івана Шпака, Володимира Фединишина і Теодора Куця — по 7 років вязниці; Евгена Апонюка, Павла Пущика, Гриця Казанівського, Василя Шишку, Василя Ковалишина, Івана Матерацького — по 5 років вязниці; Івана Карпюка, Василя Паньчука, Василя Кухту та Ігава Стеціва — по 4 роки вязниці; Василя Войтіховського на 1 рік вязниці; Антона Гричаника і Стефана Харчука по 6 років вязниці.**

Засуджені відповідали за приналежність до ОУН., а чотирьох з них ще за розкидання летючок. Проти цього присуду оборонці заповіли касацію.

Теорія імовірности.

— Куди так спішитесь, пане професоре?

— Іду до колектури по льотерійний льос.

— Ви? Людина, що кермується тільки холодною льогікою рахує на виграну на льотерії?

— Це зовсім не пусті мрії, мій пане, це певність математично доказана. Чи ви чували про теорію імовірности? Знаменитий англійський письменник Гакслей сказав жартуючи, що якби шість малп бездушно вдаряли в клявіш машини до писання, то за мілйон мілйонів років повстав би з тієї писанини не тільки котрийсь з творів Шекспіра, але напевне всі твори, що находяться в Брит. Музею. Виясню Вам це докладніше. Оперування поняттям мілярда літ—це як на людський розум — мрячне, невловне, позбавлене того реалізму, який ми хочемо бачити в льотерійній грі. Коли ви будете роздавати карти до гри чотирьом особам, постійно та сумлінно їх мішаючи, то напевне прийде така хвилина, що всі чотири партнери дістануть по 13 карт одного коліру. Коли це наступить? На це відповіді, чисельно вирахованої, дати вам не всилі. Всеж буде це на дорозі, яку в математиці називаємо відтинком від зера до плюс безконечности. Вас лякає ця безконечність. Закреслений мною відтинок часу є тільки в теорії так продовжений. Дирекція Клясової Льотерії відтягаючи з гри 35.000 льосів дуже скоротила ту дорогу, по якій мандрує імовірність вигри. Зокрема вводячи пятки льосів замість дотеперішніх чверток, збільшила ще більше виглядн прихильників льотерійної гри.

Тепер, як бачите, моя теорія імовірности не є така мрячна, як це вам спочатку здавалося. І тому ви, мій приятелю, не дивуйтеся, коли старий, холодний професор фільософії біжить зранку до колектури, щоб використати вільну годину на купно льосу до першої кляси сорок-першої льотерії, коли знає, що тягнення починається вже 17-го лютого

…сама веде допомогову акцію серед студентства. І так цього року розділено 90 зол. поміж найбільш потребуючих студентів. Крім цього українському студентству в Познані приходить з помічю Допомоговий Комітет, який щомісяця присилає 20 зол. на домівку; позатим 5-ох студентів дістає допомогу з цього комітету. Із звітів інших членів управи довідуємося, що загальний оборот каси дав 2.131.92 зол.; секретаріят вислав 133 письм і дістав 131; бібліотека нараховує 422 чисел, часописів приходить до Громади 14 і 17 журналів.

Нову Управу вибрано в такому складі: голова — Курчаба Олекса, заст. голови — Бадан Богдан, писар — Черкавська Емілія, скарбник Королишин Федір, — бібліотекар Савчук Зенон, прес. реф. Кришталович Ярослав, господар Андріїнович Ярослава; члени управи: Самотулка Теодозій і Роздільський Богдан.

Загальні Збори намітили ще цілу низку побажань до нової Управи та плянів на будуче.

К. Я.

НОВИЙ РУМУНСЬКИЙ УРЯД ХОЧЕ УСТУПИТИ?

У Букарешті ходять слухи, що патріярх Мирон просив короля дати йому димісію, іменуючи премієром Татареску; король димісії не прийняв. Про причини такого кроку патріярха говорять ріжно: Одні кажуть, що зробили на нього враження заміти Манію, інші — що він хотів уступити під натиском „залізної гвардії“. Здається, уряд патріярха Мирона не чується на силах перемогти всі трудноші, які стоять перед ним.

В обороні Церкви та її Голови.

ВЕЛИЧАВА МАНІФЕСТАЦІЯ В ЧЕСТЬ МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ В ТЕРНОПОЛІ.

В неділю 13. лютого ц. р. в год. 10-ій рано вийшли процесії з обох тернопільських міських церков до монастирської церкви, де о. парох В. Громницький в асисті оо. Романишина та Якимовича відправив Службу Божу в намірені українського народу та Ексц. Митрополита. Проповідь виголосив о. Лемішка Ч. С. Після Служби Божої відспівали „Многая Літа“ Митрополитові Андреєві та молитву „Боже великий“. В богослуженні взяли участь великі маси народу.

Того самого дня, в год. 7-ій вечором відбулася у салі „Міщанського Братства“ довірочна нарада, в якій взяли участь представники політичних партій, станів та установ. Нараду відкрив п. Остап Сіяк, голова Повіт. Комітету У.Н.Д.О., про напад пос. Войцеховського говорив проф. Павло Дяків, який при кінці своєї промови склав заяву, що ніякі сили не захитають нашого довіря до Митрополита та не поріжнять Пастира з його стадом, українським громадянством.

Цю заяву зібрані приняли як резолюцію. Після відспівання національного гимну предсідник закрив збори.

„ТІШИМОСЬ, ЩО БОГ НАМ ДАВ ТАКОГО АРХИПАСТИРЯ“.

Громадяни Лисятич, пов. Стрий, обурені виступом пос. Войцеховського, якого вони вибрали своїми голосами. У своєму письмі до Ексц. Митрополита, яке підписало 340 осіб, заявляють свою вірність нашій Церкві та стверджують: „Тішимось, що в таких важких часах для нашої Церкви і Народу Бог дав нам такого Архипастиря“.

СОЛІДАРНІ З ДУХОВНИМ ПРОВОДОМ.

Духовенство долинського деканату зібране на конференції 10. лютого ц. р. вислало письмо до Ексц. Митрополита з заявою синівської відданости та солідарности з Духовним Проводом.

Всі долинські товариства вислали на руки Ексц. Митрополита спільну заяву відданости та вислови обурення з приводу нечуваного нападу.

На закінчення загальних зборів читальні „Просвіти“ в Долині дня 12. ц. м. після відповідної промови проф. Стефанишина присутні відспівали „Многая Літа“ Митрополитові Андреєві.

ЗАЯВА ЧЛЕНІВ ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ“ В ЯНОВІ.

Зібрані на спільній просфорі дня 12. лютого ц. р. члени читальні „Просвіти“ в Янові, пов. Городок, ухвалили через аклямацію вислати до Ексц. Митрополита письмо з заявою вірности греко-католицькій Церкві, глибокої пошани, синівської відданости і любови свому Митрополитові.

ГРОМАДЯНИ ЗБОЇСЬК ЗАПЕВНЮЮТЬ МИТРОПОЛИТА ПРО СВОЮ ЛЮБОВ.

Громадяни Збоїськ коло Львова, вислали Митрополитові Андреєві заяву співчуття та запевнення синівської любови.

З викладової сал.

Д-р Василь Сімович: „КУЛЬТУРА МОВИ“. П'ятий з циклю викладів, що їх улаштовує Т-во „Українська Захоронка“, виголосив дня 10. ц. м. проф. д-р Василь Сімович на тему „Культура мови“. На самому вступі прелеґент виясняв, що слід розуміти під „культурою мови“, а саме свідоме плекання явищ мови в ріжних її виявах, а далі зясував історичний бік цієї справи: розвиток письменницької мови на всіх наших землях, як наше громадянство ставилося до цієї справи, зокрема письменники, старше покоління, молодь і дім у довоєнні і післявоєнні часи. Довше зупинився над післявоєнними часами і ствердив, що літературний розвиток спільної нам, єдиної української мови поступає тепер гігантичними кроками вперед, та тільки у тому процесі не видно якогось свідомого підходу, ми керуємося тут більше почуттям. Під сучасну пору ані школа, ані дім не культивує мови (з писаною мовою виходить краще).

Наконець прелеґент спинився над дитячою мовою. Тут виріжнив два становища: педагогічне й мовознавче. Не брак виховників, які заступають погляд, що не слід плекати окремої дитячої мови, хай, мовляв, дитина звикає до мови старших. На цей погляд він не зовсім погоджується. Треба дозволити дитині вживати її дитячої мови, але не слід самому вживати — хіба деколи — дитячих слів. Дитина, підростаючи, позбувається свойого дитячого словника. Затее довго, а то й на ціле життя, залишаються вживані дітьми форми й неправильна ортоепія. Від цього треба дитину ззараня відзвичаювати. Але дещо (імення) входить до лексикону родини, а то й у літературу (нпр. у Шевченка: неначе ... в дьоді білий...).

З мовознавчого боку дитяча мова незвичайно цікава, бо є теорія, що як у дитини, колись вона розвивалася в даного народу в його дитячих літах. Дитяча мова, це окрема „мова функцій“ й її окремо треба студіювати.

Висновок: з дитячою мовою не слід воювати, з нею тільки треба вміло поводитися. До цього необхідне свідоме плекання мови перш усього в родині.

Саля „Бесіди“ вщерть була виповнена публикою, головно молодою, що живо цікавиться усіми складними питаннями змін і розвитку української мови.

Я. К.

Два присуди.

ІНЖ. А. ДОБОШИНСЬКИЙ — 2 РОКИ АРЕШТУ; 19 УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯНСЬКИХ ХЛОПЦІВ — 113 РОКІВ ВЯЗНИЦІ.

У вівторок 16. ц. м. вечором у Львові скінчився голосний процес проти інж. А. Добошинського за збройний „наязд на Мисьленіце“. І ось по другій розправі присяглі судді знову заперечили 9 питань щодо вини підс. Добошинського, а потвердили лише одно питання у справі нападу на станицю поліції в Мисьленіцах і забрання крісів та муніції. На основі такого вердикту присяглих суддів трибунал засудив інж. А. Добошинського на один рік арешту за провину зі ст. 252 к. к. (напад на станицю поліції) і на рік арешту за провину зі ст. 47. розпорядку президента про зброю. Прихильники Добошинського приняли з великим вдоволенням вердикт, не скриваючи своєї радости. Одночасно польські студенти уладили перед окружним судом при вул. Баторія демонстрацію за звільненням Добошинського, який — зрештою — вийде вже в червні ц. р. і так на волю, бо трибунал зачислив йому слідчий арешт від хвилини його арештування.

Зовсім інакше виглядає епільоґ теж голосного великого політичного процесу в Золочеві проти 30-ох молодих українців з Радехівщини, який закінчився в понеділок 14. ц. м. пізним вечором. На основі вердикту присяглих суддів трибунал окружного суду засудив 19-ох молодих українців на кари від 1 до 12-ох років вязниці і на втрату громадянських прав. І так **Богдана Казанівського, 22-літнього кооператора, трибунал засудив на 12 років вязниці; Дмитра Кушинського, 25-літнього ткача, на 11 років; Василя Демчука, 25-літнього кравця, на 10 років вязниці; Івана Шпака, Володимира Фединишина і Теодора Купя — по 7 років вязниці; Евгена Апонюка, Павла Пушика, Гриця Казанівського, Василя Шишку, Василя Ковалишина, Івана Матерацького — по 5 років вязниці; Івана Карпюка, Василя Паньчука, Василя Кухту та Ітава Стеціва — по 4 роки вязниці; Василя Войтіховського на 1 рік вязниці; Антона Гричаника і Стефана Харчука по 6 років вязниці.**

Засуджені відповідали за приналежність до ОУН., а чотирьох з них ще за розкидання летючок. **Проти цього присуду оборонці заповіли касацію.**

Теорія імовірности.

— Куди так спішитесь, пане професоре?

— Іду до колектури по льотерійний льос.

— Ви? Людина, що кермується тільки холодною льоґікою рахує на виграну на льотерії?

— Це зовсім не пусті мрії, мій пане, це певність математично доказана. Чи ви чували про теорію імовірности? Знаменитий англійський письменник Гакслей сказав жартуючи, що якби шість малп бездушно вдаряли в клявіші машини до писання, то за міліон міліонів років повстав би з тієї писанини не тільки котрийсь з творів Шекспіра, але напевне всі твори, що находяться в Брит. Музею. Вияснію Вам це докладніше. Оперування поняттям міліярда літ—це як на людський розум — мрячне, невловне, позбавлене того реалізму, який ми хочемо бачити в льотерійній грі. Коли ви будете роздавати карти до гри чотирьом особам, постійно та сумлінно їх мішаючи, то напевне прийде така хвилина, що всі чотири партнери дістануть по 13 карт одного коліру. Коли це наступить? На це відповіді, чисельно вирахованої, дати вам не вскі. Всеж буде це на дорозі, яку в математиці називаємо відтинком від зера до плюс безконечности. Вас лякає ця безконечність. Закреслений мною відтинок часу є тільки в теорії так продовжений. Дирекція Клясової Льотерії відтягаючи з гри 35.000 льосів дуже скоротила ту дорогу, по якій мандрує імовірність виграни. Зокрема вводючи пятки льосів замість дотеперішніх чверток, збільшила ще більше вигляди прихильників льотерійної гри.

Тепер, як бачите, моя теорія імовірности не є така мрячна, як це вам спочатку здавалося. І тому ви, мій приятелю, не дивуйтеся, коли старий, холодний професор фільософії біжить зранку до колектури, щоб використати вільну годину на купно льосу до першої кляси сорокпершої льотерії, коли знає, що тягнення починається вже 17-го лютого.

Сторінка без політики.

Король Антін I.

Претенденти на королівські престоли — це доволі буденне явище. Такі претенденти — це іноді звичайні обманці, часом спекулянти, густо часто божевільні, а вже найрідше явище це претенденти, що можуть у якійнебудь формі та мірі виказати свої права до престолу.

У Льондоні появляються претенденти періодично. Саме тепер таким претендентом є колишній поліцай Антоні Вілієм Гол, який мешкає в одній із північних дільниць Льондону. Кожної суботи виступає він із промовами у Гайд-парку, де збирає довкола себе юрбу цікавих, яким розказує свій родовід.

Гол є — як він сам каже — простим нащадком Генрика VIII. і тимсамим має більше права до англійського престолу, як теперішній король Юрій VI.

Генрик VIII., запевнює Гол, мав від Анни Болейн сина, який вродився йому ще в той час, коли він не був ще жонатий з нею, лиш із Катариною Араґонською. Дитину віддали тоді на виховання до хуторянина Гола. Хлопчина дістав теж відтак від свого прибраного батька прізвище Гол.

Доки ще жила Елисавета, він не міг зголосити своїх прав до престолу, бо Елисавета не завагалась би відрубати голову свому рідному братові.

Нащадки Гола теж не подумали про свої права до престолу і так воно було аж до тієї пори, коли Гол рішив виступити як претендент.

Льондонські журналісти випитували Гола і заявили, що він не божевільний, лиш чоловік справді переконаний щодо свого високого походження.

У розмові з журналістами, Гол заявив, що він не думає отверто виступити проти короля Юрія, що добре засовує собі з того справу, що він був поліцаєм і не хоче викликувати ніякої ворохобні ні повстання. Одначе він вірить, що діб'ється того, що законними засобами його права прослідять, і що не пізніше, як 1940 р. він матиме свою резиденцію у Віндсорі. Там він уладить величезний бенкет для всіх мешканців.

Найкраща подяка Рідній Школі за святочні бажання приходить чеком Рідної Школи.

Бельгійський Вейдман.

В Бельгії арештували якогось Брю, якого вважають наслідником Вейдмана.

Кілька тижнів тому недалеко Антверпену, на березі Шельди він убив і закопав трупа молодої жінки Жілі де Капенер, яка була його любкою. У грудні минулого року, підчас прогульки за місто вони посварились і Брю застрілив тоді молоду жінку.

— Я до тієї міри налякався — заявив Брю на слідстві — що покинув трупа на місці і виїхав поїздом до Брісселі. Та чергового дня я купив лопату і вернувся на беріг ріки. Труп лежав ще на давньому місці... Я викопав яму і швидко закинув тіло піском. Жакет Жілі взяв я зі собою.

Після того убивник ще кілька разів вертався на беріг ріки і блукав довкола того місця, де була закопана його жертва.

Підчас ревізії в мешканні Брю знайшли жіноче плаття і трохи дорогоцінностей, які були власністю Берти Петі власниці каварні в Ганді. По довших допитах Брю признався, що він і її убив. Поліція підозрівала також Брю і в убивстві Жаніни Гозе, жінки легкої поведінки, якої трупа знайшли минулого року в кімнаті одної з брюсельських гостиниць.

Брю признався і до того вбивства. Таким чином він признався вже до трьох злочинів. Поліція підозріває, що він виконав ще й четвертий злочин, а саме убивство в Лієжі. Ця справа ще непевна, бо поліція не дістала матеріялів до слідства з Лієжу.

Бельгійського Вейдмана віддадуть під обсервацію психіятрів, бо підчас слідства робить він враження наскрізь істеричної людини. Брю убиває не для грошей, або виключно для грошей. Він садист. В Генуї, Брісселі і Лієжі шукав він жертв серед жінок легкої поведінки і за кожним разом душив їх.

—o—

Походження слова „бюрократія".

Уживаємо часто слова „бюрократія", якого походження сягає в давні віки. В італійській мові прикметник „буіо" а еспанській „буйо" — значить темний, понурий колір і після всякої правдоподібности походить з латинського слова „буррус". У старофранцузькій мові „ля бюре" і „бюро" значить рід грубої вовняної матерії. В дальшім етимольогічнім розвитку, стали називати „бюром" урядові столи, покриті темним сукном, урядові льокалі, врешті і урядовців, що працювали там. Назву урядового сукна перенесли згодом на самих урядовців. Під „бюрократизмом" (від грецького — „кратéйн" — управляти) розуміли тоді адміністраційну систему, що в ній рішальний голос має одна людина, шеф, у протиставленню до колегіяльної влади, де вирішали більшістю голосів.

Згодом слово „бюрократизм" набрало відмінне значіння для окреслення урядничої системи, бо первісно було воно тільки попросту назвою відповідного способу управи краєм, який в ході історії розвинувся на підставі колегіяльної системи.

—o—

Ріжні цікаві речі.

Абісинська азбука має 208 букв, етіопська і татарська 202, санскрит 50, церковно-слов'янська 42, російська 41, українська 33, польська 45, вірменська 38, георгійська 35, перська і коптійська 32, арабська 28, еспанська і словенська 27, німецька, голяндська й англійська 26, латинська 25, грецька 24, еврейська, халдейська і асирійська 22, італійська 22, бенгальська 21, бірманська 19. Найменше букв має азбука на острові Сандіч, бо має всього тільки 12.

*

Віддавна вже відоме, що сир не одинаково стравний, залежно від сорти. Докладні досліди виказали, що найстравніші сири це: Честер, Рокфорт, потім йде: Ементалер, Горгонцоля, Нойшатель, Ромадур, Ротенбург, Майнц, Брі. Найнестравніший є швайцарський сир.

*

Видра є знаменитим рибалкою. У воді вона є тим, чим лис на суші. Вона вміє заганяти риби до неглибокої води, щоб могла її без трудностів вибирати. У глибокій воді женеться за рибою, підпливає під неї і нечайно її ловить. Часто чатує на добичу на камені, а побачивши її, кидається на неї, і все з добрим висілідом. Віддає тільки м'ясисті кусники, тверді частини відкидає. Натрапивши на громаду риб, дуже скоренько загризає одну по одній і викидає на беріг. Зловити видру дуже тяжко. Її рідко можна застукати на суші, а коли вже її вдасться подибати, то вона кидається й бориться зубами. Часом можна її зловити в залізо. Молода видра дається легко освоїти і привчити до ловлі риб, а часом і до ловів на качки. Видри виводяться у наших ставах і річках та по свому господарять серед риб. Коли риби зникають, то це явище приписуємо ріжним причинам, а тільки не видрам. Їх треба нищити, або бодай в якийсь спосіб обмежити їх „нераціональну господарку" серед риб.

*

Міліярд у сріблі важить 5,000.000 кг., в золоті 322.580 кг., в банкнотах по 1.000 фр. 1.780 кг., по 100 фр. 11.500 кг. Щоби перенести 1 міліярд в тисячфранкових банкнотах, на те треба 18 мужчин, у 100 фр. аж 115 мужчин. Щоби перенести міліярд в золоті — треба на це 3.225 осіб, в сріблі 50.000 осіб. Міліярд в 1.000 франкових банкнотах творить 2.000 томів по 10.000 сторін.

КИТ У ПРИСТАНІ САН-ФРАНЦІСКО.

До пристані Сан-Франціско заплив зовсім припадково велитенський кит, довгий на 20 м і не міг ніяким чином з тієї пристані виплисти. Кит б'ється при виході з пристані, викидає вгору фонтанни води, збиває довкола себе хвилі, але інначе не може ніяким чином вирватися знову на повне море. Всю плавбу мусіли у пристані припинити.

Юрба, яка зібралася на березі, вже назвала кита „Вінні". З Голівуду пригналися кінооператори.

З берегу можна зовсім добре бачити величезний кадовб „Вінні", покритий морськими ... купами, водорослинами та трісками якогось старого судна.

Старий китолов, капітан Люї Лен запевняє, що кит „зійшов із глуздів" і став тепер особливо небезпечний. Він може кинутися на якийнебудь човен, або невеликий пароплав і перевернути його як горіхову лушпину. Капітан Лен звернувся із закликом до всіх гарпунників і добровольців Сан-Франціска зорганізувати на кита лови, які радше будуть подібні не до ловів, лиш до різні.

—o—

ПОРТІЄР ОРНІТОЛЬОГ.

В Оксфорді, в одній з більших гостиниць служить старець-портієр, на прізвище Джордж Тікнер, який вечорами викладає професорам оксфордського університету лекції орнітольогії.

Тікнера вважають одним із найкращих знавців птахів, їх звичаїв та життя.

Своє знання черпав не так із книг, як з особистих дослідів, обсервацій та помічень. Увесь свій вільний час проводив він у лісах та полях, слідкуючи за птахами. Його виклади, на думку професорів, незвичайно цікаві і дають знавцям багато нових подробиць.

Тікнерові нераз пропонували виступити публично. Він дістав навіть пропозиції з Америки виїхати туди й виголосити цілу низку викладів. Одначе той скромний чоловік уперто відмовляється виїхати, хоч на такій подорожі заробив би він, без сумніву, доволі грошей, щоб спокійно прожити решту свого життя.

—o—

СПРАВА ВІОЛЕТИ МОРІС.

Ми вже писали про артистку-дієтурю, яка 26. грудня м. р. застрілила на чердаку своєї яхти б. легіонера Жозефа де Кам, який хотів вдертися під впливом заздрощів за свою приятельку до її каюти.

Віолету спершу арештували, опісля по двох днях випустили на волю. Саме тепер припинили проти неї слідство, бо виявилося, що акторка вбила для власної самооборони.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

Добрий клієнт.

До фризіера приходить якийсь добродій з малим хлопцем:

— Стриження, голення й миття голови! — каже він до фризіера.

Коли фризієр упорався вже з роботою, тоді гість питається:

— Маєте може припадково папіросок?

— Ні, але тут недалеко є крамниця.

— Добре, я скочу туди, а ви за той час вбийте тимчасом ... підстрижіть цьому хлопцеві волосся.

Гість вийшов — і не вернувся. Коли фризієр обстриг хлопця, каже до нього:

— Алеж твій батько бариться.

— Таж він зовсім не є моїм батьком. Той добродій зустрінув мене на вулиці і запитав, чи я не хотів би обстригтися.

Музична саля.

Підпеньок щойно оженився й показує своєму приятелеві нове мешкання. Вкінці запровадив до одної кімнати й каже гордо:

— А це наша музична саля.

— Музична саля? — дивується приятель. — Адже тут нема ні фортепіяну, ані інших музичних інструментів.

— Так, — притакує Підпеньок — але в цій кімнаті можемо найкраще слухати радіовий ... досиних наших сусідів.

Спроба поправи.

Суддя: Кажете, що ваш чоловік пропиває ціау свою платню і кривдить таким чином вас і дітей. Справді погана справа. Але чи не пробували ви колинебудь вплинути на чоловіка, щоб він поправився, заки ви прийшли з тою справою тут перед суд?

Позовниця: Так, пане раднику, але за кожним разом вмішувалася між нас поліція.

Сторінка без політики.

Король Антін I.

Претенденти на королівські престоли — це довголі буденне явище. Такі претенденти — це іноді звичайні обманці, часом спекулянти, густо часто божевільні а вже найрідше явище це претенденти, що можуть у якійнебудь формі та мірі виказати свої права до престолу.

У Льондоні появляються претенденти періодично. Саме тепер таким претендентом є колишній поліцай Антоні Віліям Гол, який мешкає в одній із північних дільниць Льондону. Кожної суботи виступає він із промовами у Гайд-парку, де збирає довкола себе юрбу цікавих, яким розказує свій родовід.

Гол є — як він сам каже — простим нащадком Генрика VIII. і тимсамим має більше права до англійського престолу, як теперішний король Юрій VI.

Генрик VIII., запевнює Гол, мав від Анни Болейн сина, який вродився йому ще в той час, коли він не був ще жонатий з нею, лиш із Катариною Арагонською. Дитину віддали тоді на виховання до хуторянина Гола. Хлопчина дістав теж відтак від свого прибраного батька прізвище Гол.

Доки ще жила Єлисавета, він не міг зголосити своїх прав до престолу, бо Єлисавета не завагалась би відрубати голову свому рідному братові.

Нащадки Гола теж не подумали про свої права до престолу і так воно було аж до тієї пори, коли Гол рішив виступити як претендент.

Льондонські журналісти випитували Гола і заявили, що він не божевільний, лиш чоловік справді переконаний щодо свого високого походження.

У розмові з журналістами, Гол заявив, що він не думає отверто виступити проти короля Юрія, що добре зясовує собі з того справу, що він був поліцаем і не хоче викликувати ніякої ворохобні ні повстання. Одначе він вірить, що дібється того, що законними засобами його права прослідять, і що не пізніше, як 1940 р. він матиме свою резиденцію у Віндсорі. Там він уладить величезний бенкет для всіх мешканців.

Бельгійський Вейдман.

В Бельгії арештували якогось Брю, якого вважають наслідником Вейдмана.

Кілька тижнів тому недалеко Антверпену, на березі Шельди він убив і закопав трупа молодої жінки Жілі де Капенер, яка була його любкою. У грудні минулого року, підчас прогульки за місто вони посварились і Брю застрілив тоді молоду жінку.

— Я до тієї міри налякався — заявив Брю на слідстві — що покинув трупа на місці і виїхав поїздом до Брісселі. Та чергового дня я купив лопату і вернувся на беріг ріки. Труп лежав ще на давньому місці... Я викопав яму і швидко закинув тіло піском. Жакет Жілі взяв я зі собою.

Після того убивник ще кілька разів вертався на беріг ріки і блукав довкола того місця, де була закопана його жертва.

Підчас ревізії в мешканні Брю знайшли жіноче плаття і трохи дорогоцінностей, які були власністю Берти Петі власниці кавярні в Ганда. По довших допитах Брю признався, що він і її убив. Поліція підозрівала також Брю і в убивстві Жаніни Гозе, жінки легкої поведінки, якої трупа знайшли минулого року в кімнаті одної з брюсельських гостиниць.

Брю признався і до того вбивства. Таким чином він признався вже до трьох злочинів. Поліція підозріває, що він виконав ще й четвертий злочин, а саме убивство в Ліежі. Ця справа ще непевна, бо поліція не дістала матеріялів до слідства з Ліежу.

Бельгійського Вейдмана віддадуть під обсервацію психіятрів, бо підчас слідства робить він враження наскрізь істеричної людини. Брю убивав не для грошей, або виключно для грошей. Він садист. В Генуї, Брісселі і Ліежі шукав він жертв серед жінок легкої поведінки і за кожним разом душив їх.

—o—

Походження слова „бюрократія".

Уживаємо часто слова „бюрократія", якого походження сягає в давні віки. В італійській мові прикметник „буіо" в еспанській „буйо" — значить темний, понурий колір і після всякої правдоподібности походить з латинського слова „буррус". У старофранцуській мові „ля бюре" і „бюро" значить рід грубої вовняної матерії. В дальшім етимольогічнім розвитку, стали називати „бюро-м" урядові столи, покриті темним сукном, урядові льокалі, врешті і урядовців, що працювали там. Назву урядового сукна перенесли згодом на самих урядовців. Під „бюрократизмом" (від грецького — „кратéйн" — управляти) розуміли тоді адміністраційну систему, що в ній рішальний голос має одна людина, шеф, у протиставленню до колегіяльної влади, де вирішали більшістю голосів.

Зчасом слово „бюрократизм" набрало відмінне значіння для окреслення урядничої системи, бо первісно було воно тільки попросту назвою відповідного способу управи краєм, який в ході історії розвинувся на підставі колегіяльної системи.

—o—

Ріжні цікаві речі.

Абісинська азбука має 208 букв, етіопська і татарська 202, санскрит 50, церковно-слов'янська 42, російська 41, українська 33, польська 45, вірменська 38, георгійська 35, перська і коптійська 32, арабська 28, еспанська і словенська 27, німецька, голяндська й англійська 26, латинська 25, грецька 24, еврейська, халдейська і асирійська 22, італійська 22, бенгальська 21, бірманська 19. Найменше букв має азбука на острові Сандвіч, бо має всього тільки 12.

*

Віддавна вже відоме, що сир не однаково стравний, залежно від сорти. Докладні досліди виказали, що найстравніші сири це: Честер, Рокфорт, потім йде: Ементалер, Горгонцоля, Нойшатель, Ромадоно, Ротенбург, Майнц, Брі. Найнестравніший є швайцарський сир.

*

Видра є знаменитим рибалкою. У воді вона є тим, чим лис на суші. Вона вміє заганяти риби до неглибокої води, щоб могла її без трудноців вибирати. У глибокій воді женеться за рибою, підпливає під неї і нечайно її ловить. Часто чатує на добичу на камені, а побачивши її, кидається на неї, і все з добрим вислідом. Зідає тільки мясисті кусники, тверді частини відкидає. Натрапивши на громаду риб, дуже скоренько загризає одну по одній і викидає на беріг. Зловити видру дуже тяжко. Її рідко можна застукати на суші, а коли вже її вдасться подибати, то вона кидається й боронить ся зубами. Часом можна її зловити в залізо. Молода видра дається легко освоїти і привчити до ловлі риб, а часом і до ловів на качки. Видри виводяться у наших ставах і річках та по своєму господарять серед риб. Коли риби зникають, то це явище приписуємо ріжним причинам, а тільки не видрам. Їх треба знищити, або бодай в якийсь спосіб обмежити їх „нераціональну господарку" серед риб.

*

Міліярд у сріблі важить 5,000.000 кг., в золоті 322.580 кг., в банкнотах по 1.000 фр. 1.780 кг., по 100 фр. 11.500 кг. Щоби перенести 1 міліярд в тисячфранкових банкнотах, на те треба 18 мужчин, у 100 фр. аж 115 мужчин. Щоби перенести міліярд в золоті — треба на це 3.225 осіб, в сріблі 50.000 осіб. Міліярд в 1.000 франкових банкнотах творить 2.000 томів по 10.000 сторін.

КИТ У ПРИСТАНІ САН-ФРАНЦІСКО.

До пристані Сан-Франціско заплив зовсім припадково велитенський кит, довгий на 20 м. і не міг ніяким чином з тієї пристані виплисти. Кит бється при виході з пристані, викидає цілі фонтанни води, збиває довкола себе хвилі, одначе не може ніяким чином вирватися знову на повне море. Всю плавбу мусіли у пристані припинити.

Юрба, яка зібралася на березі, вже назвала кита „Вінні". З Голівуду пригналися кінооператори.

З берегу можна зовсім добре бачити величезний кадовб „Вінні", покритий морськими мякунами, водорослинами та тріскам якогось старого судна.

Старий китолов, капітан Люї Лен запевнює, що кит „зійшов із глуздів" і став тепер особливо небезпечний. Він може кинутися на якийнебудь човен, або невеликий пароплав і перевернути його як горіхову лушпину. Капітан Лен звернувся із закликом до всіх гарпунників і добровольців Сан-Франціска зорганізувати на кита лови, які радше будуть подібні не до ловів, лиш до різні.

—o—

ПОРТІЄР ОРНІТОЛЬОГ.

В Оксфорді, в одній з більших гостиниць служить старець-портієр, на прізвище Джордж Тікнер, який вечорами викладає професорам оксфордського університету лекції орнітольогії.

Тікнера вважають одним із найкращих знавців птахів, їх звичаїв та життя.

Своє знання черпав не так із книг, як з особистих дослідів, обсервацій та помічень. Увесь свій вільний час проводив він у лісах та полях, слідкуючи за птахами. Його виклади, на думку професорів, незвичайно цікаві і дають завжди багато нових подробиць.

Тікнерові нераз пропонували виступити публично. Він дістав навіть пропозиції з Америки виїхати туди й виголосити цілу низку викладів. Одначе той скромний чоловік вперто відмовляється виїхати, хоч на такій подорожі заробив би він, без сумніву, доволі грошей, щоб спокійно прожити решту свого життя.

—o—

СПРАВА ВІОЛЕТИ МОРІС.

Ми вже писали про артистку-дівчуру, яка 26. грудня м. р. застрілила на чердаку свого яхту б. легіонера Жозефа де Кам, який хотів вдертися під впливом заздрощів за свою приятельку до її каюти.

Віолету спершу арештували, опісля по пяти днях випустили на волю. Саме тепер припинили проти неї слідство, бо виявилося, що акторка вбила для власної самооборони.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

Добрий клієнт.

До фризієра приходить якийсь добродій з малим хлопцем:

— Стриження, голення й миття голови! — каже він до фризієра.

Коли фризієр упорався вже з роботою, тоді гість питається:

— Маєте може припадково папіроски?

— Ні, але тут недалеко є крамниця...

— Добре, я скочу туди, а ви за той час обітніть цьому хлопцеві волосся.

Гість вийшов — і не вернувся. Коли фризієр обстриг хлопця, каже до нього:

— Алеж твій батько бариться.

— Таж він зовсім не є моїм батьком. Той доброїй зустрінув мене на вулиці і запитав, чи я не хотів би обстригтися.

Музична саля.

Підпеньок щойно оженився й показує свому приятелеві нове мешкання. Вкінці запровадив до одної кімнати й каже гордо:

— А це наша музична саля.

— Музична саля? — дивується приятель. — Адже тут нема ні фортепіяну, ані інших музичних інструментів.

— Так, — притакує Підпеньок — але в цій кімнаті можемо найкраще слухати радіовий голосник наших сусідів.

Спроба поправи.

Судля: Кажете, що ваш чоловік пропиває цілу свою платню і кривдить таким чином вас і дітей. Справді погана справа. Але чи не пробували ви колинебудь вплинути на чоловіка, щоб він поправився, заки ви прийшли з тою справою тут перед суд?

Позовниця: Так, пане раднику, але за кожним разом вмішувалася між нас поліція.

Канада не вмішається до далекосхідної війни.

Канадійський премієр заявив, що Канада ...ває супроти японсько-китайської війни пов... нейтральність. Канада буде співпрацювати з іншими урядами у тому напрямі, щоби привернути на Далекому Сході мир шляхом посередництва.

Просфори.

ПРОСФОРА „СЕКЦІЇ ГАСТРОНОМІЧНОГО ПРОМИСЛУ“ ПРИ С. У. К.

Недавно (бо ще нема навіть року від оснування тієї секції) заснована та незвичайно рухлива Секція гастрономічного промислу при Союзі Українських Купців уладила у вівторок 15. ц. м. у домівці СУК при вул. Гродзіцьких традиційну Просфору для своїх членів і запрошених гостей.

На цьому святі наймолодшої та, покищо, чисельно найменшої секції українського купецтва (... 80 членів, з того 70 таких, що точно платять ...ні вкладки і виконують свої обовязки) зібралося к. 80 осіб. Просфору і сніди поблагословив о. сов. В. Садовський у приняві о. Хомина. О. ...ох виголосив теж при цій нагоді відповідну ...мову, заохочуючи членів молодої Секції до ...равної і послідовної праці.

Опісля привітав гостей, представників преси та установ голова Секції п. Дружбяк і поділився з присутніми просфорою.

Підчас смачної і щедрої вечері (годиться відмітити при тім складність і ввічливість обслуги ...справду професійною прецизністю молодих ...кандатів гастрономічного промислу) промовив голова СУК дир. Скопляк висловлюючи радість, що українське купецтво розвивається у ...их ділянках і що вкінці гастрономи, які досі ...вали зовсім у чужому морі, затрачуючи свій ...ід і свою національність. Створення секції — ... перший крок до створення українського гастрономічного промислу.

Відтак промовляв від редакції „Торговля і Промисл“ інж. В. Несторович, від „Діла“ ред. Р. ...вка, від „Нового Часу“ ред. Я. Шавяк, від ...-Банку“ п. Мицик. Промовцям і гостям подякував в імени проводу Секції п. Пастернак.

При кінці Просфори забрав слово п. Шпак, ... із основників Секції, власник нововідкритого ресторану в Ринку (ріг Сербської і Ринку), ...й подав коротко історію та труднощі звязані із заснуванням Секції.

Після офіційної частини відбулися товариські забави з танцями, до яких приграваз джез ...овського.

НОВИНКИ.

— **Першорядний** фризієрський сальон для ... і панів **БОГДАНА МАКОЛЬОНДРИ** пере...ений з днем 15. ц. м. на вул. **Гродзіцьких 4** (...е аптики Терлецького). Поручається увазі ... Т. Громадян. 396 1—5

— **Добра нагода!** До 25. лютого ц. р. даємо ...у нашим клієнтам закупити полотна на ... і постіль по знижених цінах з нагоди „Бі... днів“. **„MANUFACTURA“**, Львів, Капітульна ...ща 3. 389 1—3

— **В Українському Лікарському Товаристві** ...ові сходини членів у пятницю 18. лютого ... год. 7. веч. На сходинах виголосить д-р Яре... Мадяс реферат п. н. „Боротьба з пошестя... в Переяславськім Земстві 1917. р.“ 390

— **Традиційний Баль Основи** був колись ...мінаційною точкою карнавалу. Чи знаете ...у? — Бо українські техніки вміють не тільки ...бавитися, але й улаштовувати забави. — ...ете певно переконатися? — Прийдіть на ...і **Вечерниці Основи** 5. березня в репре...таційних салях Союзу Залізничників при ... Кентшинського 54—56. Запрошення на ве...ниці вже можна дістати в домівці Т-ва, пл. ... Юра 5, тел. 278-61. від год. 12—14 кожного ... 173

— **Не забувайте,** що дохід з Вечерниць Рідної Школи, які відбудуться 19. лютого ц. р. призначений увесь на зимову поміч для дітей Кружка ім. Ганни Барвінок, тому „мусимо на них піти. Забава заповідається знаменито, бо танці відбуватимуться в двох салях Народнього Дому і Бесіди. Добірний буфет в управі пань комітетових. 385

— **„Українська кооперація“** — відчит на цю тему м-ра З. Киниша, який мав відбутися в минулому тижні заходом Т-ва Абсольвентів Торговельної Школи, з технічних причин відбудеться невідклично в четвер 17. лютого ц. р. в год. 19.30 у домівці Т-ва (вул. Куркова 14а, II. пов., Купецька гімназія).

— **Україніка в чужій пресі.** Голяндський католицький літературно-науковий журнал „Де Лайк“ у Лейді у двох випусках за січень та лютий ц. р. приносить більшу статтю нашого історика проф. д-ра М. Чубатого п. н. „Гофдпроблемен дер керкелійке геренігінг ін Ост-Европа“, де автор обговорює проблему церковного обєднання в Україні в минулім та під сучасну пору.

— **Збори Т-ва „Сила“.** В неділю 13. ц. м. відбулися в жовтій салі Народнього Дому при вул. Рутовського 22 загальні збори Т-ва українських робітників „Сила“ у Львові. До Виділу ввійшли: 1) Музика Павло — голова, 2) Свицький Евген, 3) Савка Іван, 4) Морський Павло, 5) Кіндій Марійка, 6) Грицай Ірина, 7) Киниш Олекса, 8) Лебедь Василь, 9) Валько Володимир, 10) Шевчук Михайло, 11) Білоус Василь, 12) Хомин Теофіль — члени; 13) Чорний Осип, 14) Мончак Василь — заступники; Контрольна Комісія: 15) Максим Онуфрій, 16) Охримович Іван і 17) Михайло Гриневець. Збори закінчилися відспіванням національного гимну.

— **Вистава образів** З. Валішевського вже відкрита в салі професійного союзу артистів плястиків при пл. Марійській ч. 9. Вступ для молоді вільний.

— **„Тварини і природа в мистецтві“.** Ліга охорони тварин у Львові уладжує в березні ц. р у промисловій палаті при участи союзу артистів-плястиків виставу „Тварини і природа в мистецтві“. Ліга приймає експонати на згадану виставу від 27. ц. м. до 3. березня ц. р.

— **Новий Виділ Філії „Союзу Українок“ у Львові.** У вівторок 15. ц. м. відбулися Загальні Збори львівської філії „Союзу Українок“ у домівці „Молодої Громади“. Збори відкрила голова філії п. Іванна Бережанська, ними проводила п. М. Рудницька. По звітах секретарки, референток і делегаток кружків „С. У.“ розвинулась оживлена дискусія, що тягнулася майже дві години. Збори одноголосно признали абсолюторію уступаючому Виділові. До нового Виділу ввійшли: Ірина Гладишовська, Ольга Суха, Ольга Дучимінська, Мирослава Головка-Луців, Стефанія Мартиняк, Анна Воробцева, д-р Ірина Сімович, Стефанія Федорчак. — Заступниці: Меланія Миговичева, Юлія Чумова, Іванна Пазуняк. До Контрольної Комісії: Іванна Бережанська, Марія Стефанюкова, Зеновія Майковська. Збори закінчились відспіванням національного гимну. Слід згадати, що приявні рішили вислати до Митрополита письмо з висловами любови і вірности Церкві.

— **Понад 18.000 книжок у гімназійній бібліотеці.** Міністерство закордонних справ і шкільництва в ЧСР. передали бібліотеку Українського Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова у Празі українській реальній гімназії у Модржанах понад 11.000 томів. Крім того громада кубанців також передала гімназії частину своєї бібліотеки до 400 книжок. Бібліотека гімназії має понад 18.000 книжок. Раніше управа бібліотекою і спів у гімназії були в руках проф. Яковенка. Тепер бібліотека так збільшилася, що вимагає окремої сили. Тому проф. Яковенко веде лише бібліотеку гімназії, а на місце професора співу запрошено доц. Українського Педаг. Інституту, визначну українську диригентку, паню Плятоніду Росіневич-Шуровську.

— **Добра пропаганда.** Поміч Рудогорцям уладила 9. ц. м. вечір з танцями під гаслом: від Ашу до Ясіні. Крім чехів і словаків зі своїми народніми танцями виступили німці й мадяри з балетними танцями та п-і Нікольська зі своєю школою. Несподіванкою вечора був виступ союзу українських підкарпатських студентів з 6 парами в українських народніх і гуцульських строях. Виступали в 2-ох точках з коломийкою і катериною та обома наворотами викликані ще раз. Крім того танцювали аркана і гопака, збираючи голосні оплески. П-і Нечасова (дружина міністра) зацікавилась українськими строями, про які давала пояснення представлена їй українська група. Панна Антоновичівна дістала нагороду за свій гуцульський стрій.

— **„Адам Сапіга й українська справа“.** На цю тему виголосить д-р Ст. Кеневич реферат у пятницю 18. ц. м. в год. 5-ій пополудні в салі Українського Наукового Інституту у Варшаві.

— **146.000 гектарів землі на кольонізацію.** В „Деннику Законів“ з 15. ц. м. появився розпорядок ради міністрів про парцеляційний плян на 1939. р. Парцеляційний плян передбачує на парцеляцію 146.000 га землі; з того у станиславівськім воєвідстві 3.000 га, у тернопільськім 10.000 га, у львівськім 8.000 га.

— **Президія Господарської Ради.** До Президії Господарської Ради для Наддністрянщини ввійшли такі особи: д-р М. Шарський — голова; заступники: д-р Папара, інж. Тирович, дир. Маковський, пос. Відацький (Тернопіль) м-р Котлярчук (Станиславів), сен. Остап Луцький та д-р Ясінський.

— **Кіно „Марусенька“** повідомляє, що висвітлює і далі буде висвітлювати лише найкращі фільми, яких досі у Львові ніде не оглядали. Тепер іде в „Марусенці“ найновіша фільма виробні „Ню Юніверсал“ на 1938 р. „Магічний ключ“ із Борисом Карлоффом і Д. Роджерс. Ця фільма дозволена м-ством внутрішніх справ і для молоді від 7 літ. Крім того кожного сеансу висвітлює кіно „Марусенька“ звуковий тижневик і додатки.

— **Напади на ресторани.** Мин. вівтірка пізним вечором група невідомих осіб увійшла до ресторану Рубінфельда при вул. Словацького ч. 14., де напасники здемолювали уладження, побили присутніх осіб, знищили товар на виставі і вибили вист. шибу. Крім того невідомі напасники вибили шиби в ресторані Вінда при вул. Коперника і в ресторані на розі вул. Коперника та Сикстуської. Поліція шукає за винуватцями.

— **Львівська хроніка.** Слідчий відділ арештував та передав до суду 29-літню служницю Анелю Грабяш (Яховича 8) за те, що покинула дитину. — На Марійському Майдані трамвайний віз ч. 10 наїхав на таксівку власности Петра Денеса та ушкодив її. — На Жовківській вулиці занедужала нагло 48-літня Анна Кушко (св. Мартина 31), яку поготівля відвезло до шпиталя. — Ольга Жебрацька (Траугута 1) повідомила поліцію, що ще 10. ц. м. невідома жінка залишила в неї дитину мужеського полу, що має 5 тижнів і втікла. — З балькону 1-го поверху готелю „Уніон“ при вул. Різницькій 15 вискочив з наміром самогубства 17-літній торговельний практикант Чеслав Вітек (Зиблікевича 5) і зломив собі руку та потовкся.

Ділом ушануйте память тих, що своїм зусиллям та терпінням поставили нас у ряд націй.

— **Сніги на Волині.** В останніх днях на Волині впали такі сніги, що автобусову комунікацію треба було припинити на відтинках: Рівне—Бугринь, Рівне—Дубно—Кремінець, Межиріг—Людвіполь, Моквін—Березне і Клевань-Деражня. Майже всі поїзди прийшли до Рівного з запізненням.

— **Застрілився зі страху перед вязницею.** У Варшаві застрілився у власному помешканні б. староста Станислав Кравчук на вістку про його арештування за зловживання.

— **Застрілили поліцая.** Підчас погоні поліції за ватагою бандита Русіна члени ватаги застрілили поліцая Яна Рудніцького. Підчас перестрілки з поліцією згинув бандит Висоцький.

— **Краєва хроніка.** Дня 14. ц. м. в Бориславі та Дрогобичі вибух страйк друкарів, що домагаються підвишки платень. — В Раві Руській 35-літній залізничий кондуктор дістався під колеса вагону так нещасливо, що згинув на місці.

— **Експортер збіжжя обманцем.** Поліція арештувала у Кракові Давида Зайдемана, купця зі Стрия, який від червня м. р. скривався перед поліцією. Зайдеман стратив велитенські суми на експорті збіжжя і зруйнував багато осіб, які передали йому свої ощадности. Крім того вистa-

Канада не вмішається до далекосхідної війни.

Канадійський премієр заявив, що Канада зберігає супроти японсько-китайської війни повну невтральність. Канада буде співпрацювати з іншими урядами у тому напрямі, щоби привернути на Далекому Сході мир шляхом посередництва.

Просфори.

ПРОСФОРА „СЕКЦІЇ ГАСТРОНОМІЧНОГО ПРОМИСЛУ" ПРИ С. У. К.

Недавно (бо ще нема навіть року від оснування тієї секції) заснована та незвичайно рухлива Секція гастрономічного промислу при Союзі Українських Купців уладила у вівторок 15. ц. м. у домівці СУК при вул. Гродзіцьких традиційну Просфору для своїх членів і запрошених гостей.

На цьому святі наймолодшої та, покищо, чисельно найменшої секції українського купецтва (50 членів, з того 70 таких, що точно платять свої вкладки і виконують свої обовязки) зібралося к. 80 осіб. Просфору і снідь поблагословив о. сов. В. Садовський у приняві о. Хомина. О. Хомин виголосив теж при цій нагоді відповідну промову, заохочуючи членів молодої Секції до витревалої і посліловної праці.

Опісля привитав гостей, представників преси та установ голова Секції п. Дружбяк і поділився з присутніми просфорою.

Підчас смачної і щедрої вечері (годиться відмітити при тім складність і ввічливість обслуги й направду професійною прецизністю молодих кандидатів гастрономічного промислу) промовив голова СУК дир. Скопляк висловлюючи радість, що українське купецтво розвивається у всіх ділянках і що власниці гастрономи, які досі плавали зовсім у чужому морі, затрачуючи свій профіль і свою національність. Створення секції — це перший крок до створення українського гастрономічного промислу.

Відтак промовляв від редакції „Торговля і Промисл" інж. В. Несторович, від „Діла" ред. Р. Паладійчук, від „Нового Часу" ред. Я. Шавяк, від „Центро-Банку" п. Мишик. Промовцям і гостям подякував в імени проводу Секції п. Пастернак.

При кінці Просфори забрав слово п. Шпак, один із основників Секції, власник новововідкритого ресторану в Ринку (ріг Сербської і Ринку), який подав коротко історію та трудноші звязані із заснуванням Секції.

Після офіційної частини відбулися товариські забави з танцями, до яких пригравав джез ...ського.

НОВИНКИ.

— Першорядний фризієрський сальон для пань і панів БОГДАНА МАКОЛЬОНДРИ перенесений з днем 15. ц. м. на вул. Гродзіцьких 4 (біля аптики Терлецького). Поручається увазі Вп. Т. Громадян. 396 1—5

— Добра нагода! До 25. лютого ц. р. даємо нашим клієнтам закупити полотна на білизну і постіль по знижених цінах з нагоди „Білих днів". „MANUFACTURA", Львів, Капітульна 3. 389 1—3

— В Українському Лікарському Товаристві загальні сходини членів у пятницю 18. лютого о год. 7. веч. На сходинах виголосить д-р Ярема Маліс реферат п. н. „Боротьба з пошестями в Переяславськім Земстві 1917. р." 390

— Традиційний Баль Основи був колись кульмінаційною точкою карнавалу. Чи знаєте чому? — Бо українські техніки вміють не тільки працювати, але й улаштовувати забави. — Схочете певно переконатися? — Прийдіть на Великі Вечерниці Основи 5. березня в репрезентаційних салях Союзу Залізничників при вул. Кентшинського 54—56. Запрошення на вечерниці вже можна дістати в домівці Т-ва, пл. св. Юра 5, тел. 278-61. від год. 12—14 кожного 173

— Не забувайте, що дохід з Вечерниць Рідної Школи, які відбудуться 19. лютого ц. р. призначений увесь на зимову поміч для дітей Кружка ім. Ганни Барвінок, тому мусимо на них піти. Забава заповідається знаменито, бо танці відбуватимуться в двох салях Народнього Дому і Бесіди. Добірний буфет в управі пань комітетових. 385

— „Українська кооперація" — відчит на цю тему м-ра З. Книша, який мав відбутися в минулому тижні заходом Т-ва Абсольвентів Торговельної Школи, з технічних причин відбудеться невідклично в четвер 17. лютого ц. р. в год. 19.30 у домівці Т-ва (вул. Куркова 14а, II. пов., Купецька гімназія).

— Україніка в чужій пресі. Голяндський католицький літературно-науковий журнал „Де Дайк" у Лейді у двох випусках за січень та лютий ц. р. приносить більшу статтю нашого історика проф. д-ра М. Чубатого п. н. „Гофдпроблемен дер керкелійке гереніґінг ін Ост-Европа", де автор обговорює проблему церковного обєднання в Україні в минулім та під сучасну пору.

— Збори Т-ва „Сила". В неділю 13. ц. м. відбулися в жовтій салі Народнього Дому при вул. Рутовського 22 загальні збори Т-ва українських робітників „Сила" у Львові. До Виділу ввійшли: 1) Музика Павло — голова, 2) Скіцький Евген, 3) Савка Іван, 4) Морський Павло, 5) Кіндій Марійка, 6) Грицай Ірина, 7) Книш Олекса, 8) Лебедь Василь, 9) Валько Володимир, 10) Шевчук Михайло, 11) Білоус Василь, 12) Хомин Теофіль — члени; 13) Чорний Осип, 14) Мончак Василь — заступники; Контрольна Комісія: 15) Максим Онуфрій, 16) Охримович Іван і 17) Михайло Гриневець. Збори закінчилися відспіванням національного гимну.

— Вистава образів З. Валішевського вже відкрита в салі професійного союзу артистів пластиків при пл. Марійській ч. 9. Вступ для молоді вільний.

— „Тварини і природа в мистецтві". Ліга охорони тварин у Львові уладжує в березні ц. р. у промисловій палаті при участи союзу артистів-пластиків виставу „Тварини і природа в мистецтві". Ліга приймає експонати на згадану виставу від 27. ц. м. до 3. березня ц. р.

— Новий Виділ Філії „Союзу Українок" у Львові. У вівторок 15. ц. м. відбулися Загальні Збори львівської філії „Союзу Українок" у домівці „Молодої Громади". Збори відкрила голова філії п. Іванна Бережанська, ними проводила п. М. Рудницька. По звітах секретарки, референток і делегатоток кружків „С. У." розвинулась оживлена дискусія, що тягнулася майже дві години. Збори одноголосно признали абсолюторію уступаючому Виділові. До нового Виділу ввійшли: Ірина Гладишовська, Ольга Суха, Ольга Дучимінська, Мирослава Головка-Лупій, Стефанія Мартиняк, Анна Воробцева, д-р Ірина Сімович, Стефанія Федорчак. — Заступниці: Меланія Миговичева, Юлія Чумова, Іванна Пазуняк. До Контрольної Комісії: Іванна Бережанська, Марія Стефанюкова, Зеновія Майковська. Збори закінчились відспіванням національного гимну. Слід згадати, що приявні рішили вислати до Митрополита письмо з висловами любови і вірности Церкві.

— Понад 18.000 книжок у гімназійній бібліотеці. Міністерство закордонних справ і шкільництва в ЧСР передали бібліотеку Українського Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова у Празі українській реальній гімназії у Модржанах понад 11.000 томів. Крім того громада кубанців також передала гімназії частину своєї бібліотеки до 400 книжок. Бібліотека гімназії має понад 18.000 книжок. Раніше управа бібліотекою і співу гімназії були в руках проф. Яковенка. Тепер бібліотека так збільшилася, що вимагає окремої сили. Тому проф. Яковенко веде лише бібліотеку гімназії, а на місце професора співу запрошено доц. Українського Педаг. Інституту, визначну українську диригентку, паню Плятоніду Росіневич-Щуровську.

— Добра пропаганда. Поміч Рудогорцям уладила 9. ц. м. вечір з танцями під гаслом: від Ашу до Ясіні. Крім чехів і словаків зі своїми народніми танцями виступили німці й мадяри з балетними танцями та п-і Нікольська зі своєю школою. Несподіванкою вечора був виступ союзу українських підкарпатських студентів з 6 парами в українських народніх і гуцульських строях. Виступали в 2-ох точках з коломийкою і катериною та обома наворотами викликані ще раз. Крім того танцювали аркана і гопака, збираючи голосні оплески. П-і Нечасова (дружина міністра) зацікавилась українськими строями, про які давала пояснення представлена їй українська група. Панна Антоновичівна дістала нагороду за свій гуцульський стрій.

— „Адам Сапіга й українська справа". На цю тему виголосить д-р Ст. Кеневич реферат у пятницю 18. ц. м. в год. 5-ій пополудні в салі Українського Наукового Інституту у Варшаві.

— 146.000 гектарів землі на кольонізацію. В „Деннику Законів" з 15. ц. м. появився розпорядок ради міністрів про парцеляційний плян на 1939. р. Парцеляційний плян передбачує на парцеляцію 146.000 га землі; з того у станиславівськім воєвідстві 3.000 га, у тернопільськім 10.000 га, у львівськім 8.000 га.

— Президія Господарської Ради. До Президії Господарської Ради для Наддністрянщини ввійшли такі особи: д-р М. Шарський — голова; заступники: д-р Папара, інж. Тирович, дир. Маковський, пос. Відацький (Тернопіль) м-р Котлярчук (Станиславів), сен. Остап Луцький та д-р Ясінський.

— Кіно „Марусенька" повідомляє, що вісвітлює і далі буде висвітлювати лише найкращі фільми, яких досі у Львові ніде не оглядали. Тепер іде в „Марусенці" найновіша фільма виробні „Ню Юніверсал" на 1938 р. „Магічний ключ" із Борисом Карловом і Д. Роджерс. Ця фільма дозволена міством внутрішніх справ і для молоді від 7 літ. Крім того кожного сеансу висвітлює кіно „Марусенька" звуковий тижневик і додатки.

— Напади на ресторани. Мин. вівтірка пізним вечором група невідомих осіб увійшла до ресторану Рубінфельда при вул. Словацького ч. 14., де напасники здемолювали уладження, побили присутніх осіб, знищили товар на виставі і вибили вист. шибу. Крім того неаідомі напасники вибили шиби в ресторані Вінда при вул. Коперника і в ресторані на розі вул. Коперника та Сикстуської. Поліція шукає за виноватцями.

— Львівська хроніка. Слідчий відділ арештував та передав до суду 29-літню служницю Анелю Грабяш (Яховича 8) за те, що покинула дитину. — На Марійському Майдані трамваєвий віз ч. 10 наїхав на таксівку власности Петра Денеса та ушкодив її. — На Жовківській вулиці занедужала нагло 48-літня Анна Кушко (св. Мартина 31), яку поготівля відвезло до шпиталя. — Ольга Жебрацька (Траугута 1) повідомила поліцію, що ще 10. ц. м. невідома жінка залишила в неї дитину мужеського полу, що має 5 тижнів і втікла. — З балькону 1-го поверху готелю „Уніон" при вул. Різницькій 15 вискочив з наміром самогубства 17-літній торговельний практикант Чеслав Вітек (Зиблікевича 5) і зломив собі руку та потовкся.

Ділом ушануйте память тих, що своїм зусиллям та терпінням поставили нас у ряд націй.

— Сніги на Волині. В останніх днях на Волині впали такі сніги, що автобусову комунікацію треба було припинити на відтинках: Рівне—Бугринь, Рівне—Дубно—Кремінець, Межиріг—Людвіполь, Мохвін—Березне і Клевань-Деражня. Майже всі поїзди прийшли до Рівного з запізненням.

— Застрілився зі страху перед вязницею. У Варшаві застрілився у власному помешканні б. староста Станислав Кравчук на вістку про його арештування за зловживання.

— Застрілили поліцая. Підчас погоні поліції за ватагою бандита Русіна члени ватаги застрілили поліцая Яна Рудніцького. Підчас перестрілки з поліцією згинув бандит Висоцький.

— Краєва хроніка. Дня 14. ц. м. в Бориславі та Дрогобичі вибух страйк друкарів, що домагаються підвишки платень. — В Раві Руській 35-літній залізничний кондуктор дістався під колеса вагону так нещасливо, що згинув на місці.

— Експортер збіжжя обманцем. Поліція арештувала у Кракові Давида Зайдемана, купця зі Стрия, який від червня м. р. скривався перед поліцією. Зайдеман стратив велитенські суми на експорті збіжжя і зруйнував багато осіб, які передали йому свої ощадности. Крім того вистa-

вив П. Кальманові чек на 8.500 зол., але без покриття. А що Зайдеман утік зі Стрия — влада розіслала за ним стежні листи і щойно тепер його арештували.

— Зріст присудів за шпигунства. Статистичний уряд Чехословаччини оголосив такі цікаві числа: В роках 1924—26 суди засуджували пересічно по 897 осіб за нарушення закону про охорону републики; в роках 1927—29 пересічно 747 річно; в роках 1930—32 по 1275 осіб річно; в роках 1933—35 по 2.387 осіб. За дальші роки нема статистичних даних. Зі загального числа засуджених у 1935 р. за згаданий злочин припадає на чехів і словаків 1215 осіб, на німців 1.017 осіб, на мадярів 282 особи.

— **Члени цісарської родини — сестрами милосердя.** До військового шпиталю в Токіо зголосилось сімох членок цісарської родини, як сестри милосердя.

— **Полярна зоря** появиться знову над Европою 22. ц. м. Її появу передбачують англійські та німецькі астрономи.

— **Повінь комуністичних видань.** Дирекція почт і телеграфів у Буенос Айрес сконфіскувала в січні ц. р. 23.149 примірників ріжних часописів зі Швайцарії, Мексику, СССР, Еспанії, Франції і Злучених Держав за статті комуністичного змісту.

З опери.

„КАРМЕН" ІЗ ГАСТРОЛЯМИ КОНХІТИ ВЕЛЯСКЕЗ І НОРБЕРТА АРДЕЛЛІ.

Безсмертна „Кармена" Бізета, виставлена в опернім стаджіоне у Львові 12. ц. м., є мабуть одинокою у своїм роді оперою італійсько-французького стилю, у якій головна титулова партія, написана для контральта, домагається від артистки не так вокальних, як драматично сценічних вальорів для її відтворення. Найкращим цього доказом була креація цієї ролі еспанською співачкою К. Веляскез, якої голосові прикмети лишали неодно до бажання, але зате її темперамент, сценічний талант, апариція, культура сотворили постать цього складного типу, повну життєвої правди і сили та артистичної міри. Добрим її партнером під кожним оглядом був ліричний віденський тенор Норберт Арделлі у ролі Дон Хозе, хоча і його голосові прикмети не переходили пересічної міри.

Зате обсада вдячної ролі тореадора Ескамілля (Л. Рейхан) була рішуче за слаба під оглядом вокальних даних, темпераменту і маски. Слабо також була обсаджена партія Мікаелі, ще слабше ролі циганок Фраскіти і Мерседес, виконавці яких уже моглиб піти у відставку. З решти менших роль слід відмітити хіба ще п. Романовського як офіцира Зуніґа.

Цілість ішла шаблюново, без драматичного темпа і нерву.

С. Л.

З кіна.

КІНО ЕВРОПА: „ДУНЯ".

Фільма зроблена на мотив коротенького Пушкінового оповідання „Станціонний смотрітель", з якого сценарист заховав тільки ідею про гостинницю на перехресті шляхів, де подорожні зміняли і наймали коні. Власник цієї сільської гостинниці мав гарну молоденьку доньку, яка подобалася подорожникам і одного разу втікла вона з одним офіціром до Петербурга. Французи виткали з цього нарису складну історію з дуже доброю інтригою, відтворивши прегарно сільську обстанову, з дальшою дією у Петербурзі. Треба подивляти простоту сюжету і засобів, якими режисер та артисти добули якнайкраще драматичне враження. Типи підібрані так, якби їх грали самі росіяни; головна роля Гарі Бора — чи не найбільшого сучасного фільмового артиста — сама може виповнити ввесь сеанс. Дуже добре грають теж Жаніна Кріспен і Жорж Ріго. Фільма тримає ввесь час глядача у напрузі, має великі мистецькі прикмети і залишає якнайкраще враження.

КІНО КОПЕРНИК: „КОРАБЕЛЬ НЕВІЛЬНИКІВ".

Фільма, що нагадує славне „Баунті", основана на якійсь американській повісти. Її дія — часи безпосередньо після скасування торговлі невільниками коло 1860 р., коли Америка та Англія переслідувала всіх контрабандистів-торговців живим товаром. Корабель, що має стати одним із найживіших у забороненій торговлі мурінами між Африкою та Америкою, має двох проводирів — капітана та його старого помічника. Капітан — людина по суті чесна, переживає одного дня велику духову крізу, закохавшися; він хоче зірвати зі своїм минулим і розпустити всю свою залогу, щоб почати нове життя. Та для членів його залоги — моряків це одзначне з утратою заробітку і вони збунтовані проти нього примушують його до дальшої праці на становищі, за яке загрожує йому шибениця. Дві головні ролі грають у цій фільмі Ворнер Бакстер, що так часто відтворює трагічні ролі людини чесної, заплутаної в якусь несамовиту інтригу і Волес Бірі — незрівняний у ролях безоглядних морських пияниць.

Відозви й комунікати.

ПАЛОМНИЦТВО НА МІЖНАРОДНІЙ ЕВХАРИСТІЙНИЙ КОНГРЕС У БУДАПЕШТІ.

Цього року від 25. до 29. травня відбудеться в Будапешті 34-ий з черги Міжнародній Евхаристійний Конгрес. До участи в ньому запрошено всі католицькі народи світу, які напевно будуть заступлені там численними паломництвами. Нема сумніву, що багато українців-католиків схоче взяти участь у тій міжнародній маніфестації на честь Евхаристійного Христа Царя. В тій ціли Марійське Товариство Молоді у Львові, що від 1925 р. зорганізувало вже 3 подібні паломництва до Риму й одно до Люрдів (у Франції), піднялось також організації паломництва до Будапешту, а саме при помочі бюра подорожей „Орбіс" у Львові. Паломництво виїде зі Львова під проводом наших владик 24. травня, так, щоби вже 25. травня рано бути в Будапешті. Кошти паломництва устійнено відповідно до кляси, до якої хто з паломників схоче належати, а тих кляс є 4 (а, б, в, г).

Кляса „а" — 225 зол. — обіймає 5 днів побуту в Будапешті в готелях, залізничий білет III. кл. від границі до Будапешту й назад, легітимацію, що уповажнює до знижкової візи, залізничої знижки, як також знижкових оплат вступу до музеїв і т. п., сидяче місце перед головним престолом на головній площі торжеств, перевіз з двірця до готелю й назад, впис на збірний пашпорт, візу мадярську й чеську та опіку провідника в часі паломництва.

Кляса „б" — 200 зол. — обіймає ті самі свідчення, тільки приміщення буде в скромніших готелях і пансіонах.

Кляса „в" — 175 зол. — обіймає ті самі свідчення, що кляса „а", тільки приміщення в інтернатах.

Кляса „г" — 128 зол. — обіймає ті самі свідчення, що кляса „а", з приміщенням у збірних кватирах.

Крім цього паломники вплачують при зголошенні від особи 10 зол. для Марійського Т-ва Молоді на видатки, звязані з організацією паломництва. Зголошення приймає до дня 15. березня ц. р. Марійське Т-во Молоді у Львові, вул. Сикстуська 39 а.

Зі судової салі.

ДВОХ МОЛОДИХ СЕЛЯН ПЕРЕД СУДОМ.

В середу 16. ц. м. почалася перед судом присяглих у Львові дводенна розправа проти двох селян з Любичі Королівської, а саме: **Дмитра Королька та Івана Кішака,** яких прокуратор притягнув до відповідальности за державну зраду зі ст. 97. к. к. (за приналежність до КПЗУ). Третій підсудний Іван Кішак утік і тому його справу вилучили. Трибуналові проводить суддя Льокер, обвинувачує прок. Мінасович. Підсудних боронять: адв. д-р Мартчак і д-р Долінер.

Спорт.

КРАЄВІ ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ У СЛАВСЬКУ

В четвертому дні змагань відбувся сляльом у конкуренції мужчин. До змагань станули 2 верховинців, 2 змагунів з КЛК Стрий, 1 змагун з Сокола Глинини і 10 змагунів з КЛК Львів.

Біг відбувся на новій і цікавій трасі під Тростяном, на сніжім, у першім зізді тяжкім снігу. Осяги другого зізду майже у всіх випадках куди кращі, як у першім. Найкращий час першого зізду осягнув **Рибачек**, найкращий час дня **Хамула** у другій черзі.

Перше місце добув у гарнім стилі **Рибачек** (КЛК Львів) часом 2:14,4; 2) **Сліпко** (КЛК Львів) 2:33,1 сек.; 3) **Рожанковський**; 4) Хамула (Сок. Глинини), 5) Новицький (КЛК Стрий), 6) „Ігор" (КЛК Львів), 7) Нахор (КЛК Львів), 8) Сенчина (КЛК Львів), 9) Щадей (КЛК Славсько), 10) Борис (КЛК Славсько).

Висліди альпейської комбінації: 1) **Хамула** 182.20 т.; 2) **Новицький** 180.08 т., 3) Сліпко 177.85 т., 4) Рибачек, 5) Рожанковський 160.82 т.

Назву **„найкращого українського лещетаря"** на рік 1938 здобув **Сліпко (КЛК Львів) 577.45 т.**, 2) **Рибачек** 573.33 т., 3) **Хамула** (Сок. Глинини) 516.20 т., 4) Нахор 512.17 т. 5) Крупка 482.22 т.

(Б. Н-р).

УКРАЇНА — ЛЄХІЯ 2:1 (0:0 0:1 2:0).

Товариський метч, що його розіграли обі дружини у вівторок 15. ц. м. вечором, закінчився скромною, проте зовсім заслуженою перемогою України. Лєхія вважала ці змагання свого роду реваншем за ремісовий вислід підчас мистецтв, погрожуючи завчасу погромом молодим гаківкарям України. Замість погрому вийшла поразка лєхітів, які грали дуже слабо, не зважаючи на повний свій склад.

Якби Україна використала була бодай половину своїх ідеальних нагод, то вислід був би 4:1 для України. При тім годиться зам'тити, що Лєхія здобула свої ворота зовсім несподівано, з вини недиспонованого не по важкій недузі Скрипія.

Склад України був такий: Скрипій, Диньо, Лісик, Бучацький, Маринець, Юрчик І, Бубела, Ліпинський, Юрчик ІІ.

Як завжди найкращою частиною України був перший напад. Дуже мудро грала оборона, хоч Лісик іноді забагато рискував. Хоч Скрипій зовнішня стрпту воріт, все ж таки по довшій перерві грав зовсім добре і оборонив чимало небезпечних ситуацій. У першій трійці нападу всі грали добре. У другій ситуація була гірша, бо на слабому того дня Ліпинському рвалися всі акції. Ще найкращий у другій трійці, хоч дещо за повільний Юрчик ІІ.

Ворота стріляли Бучацький і Юрчик І. Україна мала в першій терції доволі замітну перевагу, однак не використала її вислід, може й тому, що перший напад мало був на леді. Друга терція вирівнана, при чому Лехія ініціює частіше небезпечні акції. Одна з таких акцій кінчиться несподівано успіхом. У третій терції Україна має безапеляційну перевагу, яка все збільшується. Вислідом тієї переваги були саме здобуті ворота. Крім того Маринець програвив просто ідеальну нагоду здобути ворота, коли опинився на пять кроків сам перед порожніми воротами і стріляв понад ворота.

Своїм черговим успіхом доказала Україна, що її демистецтво округи їй зовсім слушно належиться.

МИСТЕЦТВА СВІТУ В ПРАЗІ.

В понеділок 14. ц. м. і вівторок 15. ц. м. відбулися у Празі дальші гаківкові метчі за мистецтво світа.

Польща — Мадярщина 3:0 (1:0 1:0 1:0). Ворота стріляли Урговь, Волковський і Круль.

Швайцарія — Литва 15:0 (9:0 2:0 4:0). Швайцарія осягнула свого роду рекорд, стріляючи Литві аж 15 воріт.

Анґлія — Латвія 5:1 (1:0 2:0 2:1). Анґлія є безсумнівну одною з найкращих дружин турніру. Латвія грала дуже амбітно й гарно та завзято боронилася перед наступами анґлійців.

Швеція — Чехословаччина 0:0. Цей метч продовжували двічі по 10 хвилин, однаке ніяка дружина не дала висліду і обі дружини мусіли вдоволитися рівним та одним пунктом.

Америка — Німеччина 1:0 (1:0 0:0 0:0). Скромна перемога американських гаківкарів над німецькими.

Америка — Норвегія 7:1 (4:0 0:1 3:0). Американці просто бавилися норвежцями і дозволили їм стріляти у другій терції почесні ворота.

Швайцарія — Польща 7:1 (3:0 1:0 3:1). Соромітна катастрофальна програна Польщі. Швайцарці мали в кількома запасними грачами. Швайцарці мали в першій терції величезну перевагу. Одинокі ворота для Польщі здобув Волковський.

ЧЕРГОВІ МЕТЧІ ГАКІВКАРІВ УКРАЇНИ

В четвер 17. ц. м. відбудеться на ледовищі Погоні в год. 5. пополудні метч за мистецтво Б-класи **Україна II — Погонь II.**

В пятницю 18. ц. м. на тому ж самому ледовищі в год. 7.30 вечором товариський метч **Україна — АЗС.**

У суботу 19. ц. м. також, в год. 7.30 вечором товариський метч **Україна — Погонь.**

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

З крутянських свят. Заходами гуртка перемиської молоді відбулись майже у всіх селах перемиського повіту жалібні сходини і церковні відправи у 20-ті роковини геройського бою під Крутами.

З викладової салі. В неділю 6. ц. м. заходами Учительської Громади і Т-ва ім. Петра Могили відбулися в салі о. о. Василіян замість академії в 25-ті роковини смерти заслуженого громадянина, батька молоді і письменника Григорія Цеглинського — два виклади. Д-р Зегайкевич Володимир насвітлив постать Цеглинського як громадянина, проф. д-р Гринлак Еней як письменника та педагога. Шкода, що ніхто з бувших учнів того світлого педагога не подав бодай кількох споминів з життя української гімназії в Перемишлі за часів дир. Цеглинського. К-к.

БУЧАЧ.

Свято Крут. 20-ті роковини геройського бою під Крутами вшановано в Бучачі панахидою за 300 юнаків та святочними сходинами. В неділю 30. січня п. р. в церкві св. Покрови в Бучачі в год. 5. попол. відправили панахиду о. парох Петро Мельничук та о. проф. Іван Терешкул. Співав церковний хор, зложений з членів місцевого „Сокола“. Коли о. Мельничук візвав вірних до відмовлення молитви „за триста юнаків, упавших в бою з большевиками під Крутами“, з уст присутніх поплили тихі мольби. Церква була переповнена вірних. По панахиді в год. 6. відбулися святочні сходини громадян Бучача в домівці „Української Бесіди“, на яких виголосив реферат п. Федір Данилів. У сходинах взяло участь поверх 60 осіб.

РАДЕХІВ.

Свято Богоявлення пройшло в тутешній парохії цього року дуже торжественно. Богослуження в церкві відправив о. радн. М. Зінкевич, прибуло на нього все громадянство і вся інтелігенція. Після богослуження вірні разом з представниками місцевих установ вирушили на річку Острівку. В поході виступила перший раз молодь, зорганізована в т-ві „Луг“, як також жіноцтво згуртоване в Союзі Українок, зі своїм прапором. У поході взяла участь орхестра філії „Просвіти“, яка весь час на переміну з місцевим хором відгравала українські коляди. Обряд урочистого водосвяття відправив місцевий парох, пот'м величавий похід вернувся зорганізовано через ринок до церкви. Дуже гарне враження зробив перший виступ місцевого „Лугу“ під проводом заст. голови п. Ст. Маркова, особливо коли він здавав по водосвятті звіт голові товариства п. М. Сухнацькому і коли вдав привіт: „Слава Лугові, Батьківщині слава!“ Присутнім з радости й одушевлення стануди сльози в очах. Слава радехівській молоді, що свою працю почала з Богом і церквою!

Просфора т-ва „Луг“. В дні 23. січня п. р. заходом т-ва „Луг“ відбулася спільна товариська просфора у великій салі Нар. Дому. Молодь прикрасила гарно залю та плекаючи свою українську традицію, підстелила під скатерті сіно і поставила в одному куті свій збіжжя. Поприходили запрошені гості, представники установ, луговики та луговички, над'йшов о. парох Михайло Зінкевич, що поблагословив просфору та виголосив відповідну промову. Опісля голова „Лугу“ М. Сухнацький поділився з присутніми просфорою та зложив святочні бажання. Гарно приготовану вечеру розносили на столи прибрані в народ. одяги луговички. Підчас просфори співано коляди; грала теж коляди і вязанки народніх пісень орхестра, котрою диригував п. М. Севицький. Опісля голова „Повіт. Лугу“ п. М. Панасюк зложив бажання старшині місцевого „Лугу“ і взивав луговик'в та луговичок до послуху та до праці в товаристві, яке повинно бути взором на цілий пов. Радехівський. Луговичка Анна Палюх віддеклямувала „Ой зійшла зоря“ Верховинського М. Цього дня відсвятковано теж роковини 22. січня. Член старшини Роман Сталницький відчитав в'дповідний реферат, луговичка Ферене Корноля віддеклямувала вірш „22. січня 1918 р.“ Верховинського. При кінці говорив голова Пов. Нар. Комітету і філії „Прос'іти“ д-р Селезінка. Спільну святу вечеру закінчено спільною знимкою. Просфора ця, уладжена в Радехові перший раз, відновила гарну нашу христ'янську традицію і причинилась до зат'снення товариського життя.

20-ті роковини бою під Крутами (29. січня 1918 р.) громадянство Радехова помянуло панахидою в дні 29. січня п. р., яку відправив о. М. Зінкевич, при чому пояснив в'рним значіння цієї важної події. По панахиді відбулися заходом місцевого „Лугу“ в салі Нар. Дому сходини, на котрих старшина „Лугу“ п. М. Дмитрко виголосив реферат про значіння Крут. Сходини закінчено відспіванням лугового гимну: „Гей у лузі червона калина“. На сходинах було присутне старше і молодше громадянство Радехова. В дні 30. с'чня п. р. мала відбутися заходом місцевого „Лугу“ вистава: „Ми йдемо в бій“ (драма в 4 діях Морчука), але влада заборонила виставу. Тому відбулася забава, яка перейшла з повним моральним і матеріяльним для товариства усп'хом. Гість.

ЗБОРІВ.

Вісти зі Зборівщини. Нагальний наступ на наш національний дор'бок йде з кожним днем інтенсивніше. За найменший недогляд сиплються з волостей кари на нашу кооперацію та її провідників. Акцію перетягання на латинство ведуть офіціяльно, обіцюючи за це охляпи з двірської парцеляції. Парохіяльні уряди дістають часті завідомлення староства про „добровільне“ виступлення парохіян з грек.-кат. церкви. Парохіяльний уряд у Грабківцях дістав куріозний наказ з терноп'льського воєвідства: переписати маленьку дволітню дитину на латинський обряд, ба, що більше — „перехрестити“ цього хлопчика з Володимира на Володислава! Яке розуміння важности католицького хрещення. Або на сам Йордан робило в'йсько полеві наступи-вправи по селах, байдуже, що в цих відділах було 50% вояків-українців. Жалко, що по наших селах заводяться речі, які ослаблюють наш відпір. Ось напр. у Плавучі Велик'й, в якій є аж дві читальні „Просвіти“ — нарід веде між собою боротьбу, з чого радіють наші „приятелі“. Алькоголь став тепер частим гостем Поділля на празниках, святах і забавах. Тисячі національного гроша пропивають свідомі селяни, аж лячно про це писати. Збірки на національні цілі дають малі доходи. Але є й відради нанина. Між іншим — це зріст грошових ощадностей [illegible] в Українбанках. Відрадне й те, що по наших селах виростають рухливі одиниці, що творять нові купецькі станиці по под'льських містах і містечках. Газетна гризня наших крикливих газеток навкучилася сільським низам. Нарід бажає обєднання, сильного проводу та його здорової, широкої думки у важливих питаннях нашого національного життя. Бажане щоби наші посли загостили на подільські села. Подоляк.

ДОРА.

Просфора кружка „Союзу Українок“ і читальні „Просвіти“. Дня 6. ц. м. вечором відбулася в домі п. Сендецького просфора для член'в кружка „Союзу Українок“ і читальні „Просвіти“, які обєднують і гуртують все найсвідоміше громадянство Дори. По посвяченні просфори промовив до численно зібраних член'в о. Матей, настоятель черців Студитів, що взивав до єдности й любови. Потім подавали смачні страви, що були переплітувані чудовими гуцульськими колядами та іншими влучними піснями, прегарно в'дспіваними членами хору, чит. „Просвіти“. Крім того п. Кабарівська виголосила зворушливу промову, яка перенесла присутніх із щоденних турбот у світ ідеї. Говорив ще й делегат філії „Просвіти“ в Делятині п. Федик, що приступно й коротко переповів історію України. Програму цього вечора доповнила деклямація дівчини-гуцулки Онуфрак, що із зрозумінням виголосила змістовний в'рш Р. Купчинського п. н. „Не ті часи“.. Слід підчеркнути, що участь у цьому вечорі взяла вся українська місцева інтелігенція з сеніором п. радником Мироном на чолі, який теплими словами подякував обом відділам, що зуміли так гарно улаштувати цей веч'р та вплив на потребу власного „Народнього Дому“ і піддав щасливу думку перевести збірку на ту ціль. Всі присутні зрозуміли вагу цих слів і зложили 20 зол. і 85 сот. Вечір мав дуже симпатичний і милий настрій, перейшов дуже приємно та закінчився національним гимном. Горяче признання належиться аранжерам просфори п-ву Кабарівським. Для молоді пот'м була забава, що відбулася тихо і прикладно. По таких просфорах серце радіє і родиться віра, що Гуцульщина не пропаде. В. Т.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

KALENDARZ DEKADOWY. Na 5016 tysiącdniówkę Zeszyt 3. Warszawa.

UKRAINIAN YOUTH. Official Organ of the Ukrainian Catholic Youth League. Vol. IV. Nr. 12. December 1937. — Vol. V. Nr. 1. January 1938. Jersey City.

SLOVANSKY PREHLED. Sbornik pro poznavani politického, socialniho a kulturniho života slovanskych státu a narodu. Rocnik XXIX. C. 10. Prosinec, 1937. Rocnik XXX C. 1. Leden 1938. Praha.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Дописувачів з краю перепрошуємо за те, що не могли вчасно використати їх дописів через навал іншого актуального матеріялу. Постараємося використати по змозі все в найблизчих днях.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 17. II. год. 7.30 веч. „Старосвітська ідилля“. Для молоді недозволене.
Пятниця 18. II. год. 7.30 „Старосвітська ідилля“. Для молоді недозволене.

Театр Рінонодностей:

Четвер 17. II. год. 7.30 „Дімок з карт“.
Пятниця 18. II. год. 7.30 „Дімок з карт“.

КІНА.

АПОЛЬО: „Цісарський шлях“ (Багдад-Індія).
АТЛЯНТИК: „Царський кур'єр“ на основі Жіль Верна.
ВАНДА: „Ніч перед битвою“, „Посвята“.
ҐРАЖИНА: „Знахар“.
ЕВРОПА: „Душа“ (Гарі Баур).
КАСІНО: „Роберт і Бертран або Два злодії“ (комедія).
КОПЕРНИК: „Корабель невільник'в“.
МАРУСЕНЬКА: „Магічний ключ“ (Борис Карлов).
МЕТРО: „Сам на сам“.
МІРАЖ: „Магнолія“ („Корабель комедіянтів“).
МУЗА: „Коли цвіте бузок“.
ПАКС: „У тіні самітної сосни“.
ПАЛЯС: „Її перший баль“ (Гарі Баур).
РАЙ: „Я збрехала“
РІЯЛЬТО: „Їх сто, вона одна“.
СВІТ: „Папуа“, „Трафальгар“.
СТИЛЕВЕ: „Дівчата з Новолипок“ і ревія.
ТОН: „За чужі вини“, „На Дияволському Острові“ з Варнером Бакстером.
УТІХА: „Володар підводного світа“.
ХИМЕРА: „Моє щастя це ти“ (Вел. Джіллі, Міранда).

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

З крутянських свят. Заходами гуртка перемиської молоді відбулись майже у всіх селах перемиського повіту жалібні сходини і церковні відправи у 20-ті роковини геройського бою під Крутами.

З викладової салі. В неділю 6. п. м. заходами Учительської Громади і Т-ва ім. Петра Могили відбулися в салі о. о. Василіян замість академії в 25-ті роковини смерти заслуженого громадянина, батька молоді і письменника Григорія Цеглинського — два виклади. Д-р Загайкевич Володимир насвітлив постать Цеглинського як громадянина, проф. д-р Гринах Євген як письменника та педагога. Шкода, що ніхто з бувших учнів того світлого педагога не подав бодай кількох споминів з життя української гімназії в Перемишлі за часів дир. Цеглинського. К-н.

БУЧАЧ.

Свято Крут. 20-ті роковини геройського бою під Крутами вшановано в Бучачі панахидою за 300 юнаків та святочними сходинами. В неділю 30. січня п. р. в церкві св. Покрови в Бучачі в год. 5. попол. відправили панахиду о. парох Петро Мельничук та о. проф. Іван Терешкул. Співав церковний хор, зложений з членів місцевого „Сокола". Коли о. Мельничук візвав вірних до відмовлення молитви „за триста юнаків, упавших в бою з большевиками під Крутами", в уст присутніх пошли тихі мольби. Церква була виповнена вщерть. По панахиді в год. 6. відбулися святочні сходини громадян Бучача в домівні „Української Бесіди", на яких виголосив реферат п. Федір Дашків. У сходинах взяло участь поверх 60 осіб.

РАДЕХІВ.

Свято Богоявлення пройшло в тутешній парохії цього року дуже торжественно. Богослуження в церкві відправив о. радн. М. Вінкевич, прибуло на нього все громадянство і вся інтелігенція. Після богослуження вірні разом з представниками місцевих установ вирушили на ріку Острівку. В поході виступила перший раз молодь, зорганізована в т-ві „Луг", як тобож жіноцтво згуртоване в Союзі Українок, зі своїм прапором. У поході взяла участь орхестра філії „Просвіти", яка весь час не переміну з місцевим хором відгравала українські колядки. Обряд урочистого водосвяття відправив місцевий парох, пот'м величавий похід вернувся зорганізовано через ринок до церкви. Дуже гарне враження зробив перший виступ місцевого „Лугу" під проводом вест. голови п. Ст. Маркова, особливо коли він вдавав по водосвятті звіт голові товариства п. М. Сухацькому і коли знав привіт: „Слава Лугові, Батьківщині слава!" Присутнім з радости й одушевлення станули сльози в очах. Слава радехівській молоді, що свою працю начала з Богом і церквою!

Просфора т-ва „Луг". В дні 23. січня п. р. заходом т-ва „Луг" відбулася спільна товариська просфора у великій салі Нар. Дому. Молодь прикрасила гарно салю, та плекаючи свою українську традицію, під стелила під скатерті сіно і поставила в одному куті сніп збіжжя. Поприходили запрошені гості, представники установ, луговики та луговички, над'йшов о. парох Михайло Вінкевич, що поблагословив просфору та виголосив відповідну промову. Опісля голова „Лугу" М. Сухацький поділився з присутніми просфорою та зложив святочні бажання. Гарно приготовану вечеру розносили на столи прибрані в народ. одяги луговички. Підчас просфори співано колядки; грала теж коляди і вязанки народніх пісень орхестра, котрою диригував п. М. Сеницький. Опісля голова „Повіт. Лугу" п. М. Панасюк зложив бажання старшині місцевого „Лугу" і взивав луговик'в та луговичок до послуху та до праці в товаристві, яке повинно бути взором на цілий пов. Радехівський. Луговичка Анна Палюх віддеклямувала „Ой зійшла зоря" Верховинського М. Цього дня відсвятковано теж роковини 22. січня. Член старшини Роман Стадницький відчитав в'дповідний реферат, луговичка Ференс Корнеля віддеклямувала вірш „22. січня 1918 р." Верховинського. При кінці говорив голова Пов. Нар. Комітету і філії „Прос'віти" д-р Селезінка. Спільну святу вечеру закінчено спільною знимкою. Просфора ця, уладжена в Радехові перший раз, відновила гарну нашу христ'янську традицію і причинилась до затіснення товариського життя.

20-ті роковини бою під Крутами (29. січня 1918 р.) громадянство Радехова поминуло панахидою в дні 29. січня п. р., яку відправив о. М. Вінкевич, при тому пояснив в'рним значіння цієї важної події. По панахиді відбулися заходом місцевого „Лугу" в салі Нар. Дому сходини, на котрих старшина „Лугу" п. М. Дмишко виголосив реферат про значіння Крут. Сходини закінчено відспіванням лугового гимну: „Гей у лузі червона калина". На сходинах було присутнє старше і молодше громадянство Радехова. В дні 30. с'чня п. р. мала відбутися заходом місцевого „Лугу" вистава: „Ми йдемо в бій" (драма в 4 діях Мертука), але влада заборонила виставу. Тому відбулася забава, яка перейшла з повним моральним і матеріяльним для товариства усп'хом. Гість.

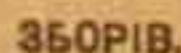

ЗБОРІВ.

Вісти зі Зборівщини. Нагальний наступ на наш національний дор'бок йде з кожним днем інтенсивніше. За найменший недогляд сиплються з волостей кари на нашу кооперацію та її провідників. Акцію перетягання на латинство ведуть офіціяльно, обіцюючи за це охлапи з двірської парцеляції. Парохіяльні уряди дістають часті завідомлення старостка про „добровільне" виступлення парохіян з грек.-кат. церкви. Парохіяльний уряд у Грабівцях дістав куріозний наказ з терноп'льського воєвідства: переписати маленьку дволітню дитину на латинський обряд ба, що більше — „перехрестити" цього хлопчика з Володимира на Володислава! Яке розуміння важности католицького хрещення. Або на сам Йордан робило в'йсько полеві наступи-вправи по селах, байдуже, що в цих відділах було 50% вояків-українців. Жалко, що по наших селах заводяться речі, які ослаблюють наш відпір. Ось впр. у Плавучі Велик'й, в якій є аж дві читальні „Просвіти" — нарід веде між собою боротьбу, з чого радіють наші „приятелі". Алькоголь став тепер частим гостем Поділля на празниках, святах і забавах. Тисячі національного гроша пропивають свідом'і селяни, аж лячно про це писати. Збірки на національні цілі дають малі доходи. Але є й відрадні явища. Між іншим — це зріст грошових ощадностей селян в Українбанках. Відрадне й те, що по наших селах виростають рухливі одиниці, що творять нові купецькі станиці по под'льських містах і містечках. Газетна грязня наших крикливих газеток навкучилася сільським низам. Нарід бажає обєднання, сильного проводу та його здорової, широкої думки у важливих питаннях нашого національного життя. Бажаємо, щоби наші посли загостили на подільські села. Подоляк.

ДОРА.

Просфора кружка „Союзу Українок" і читальні „Просвіти". Для 6. п. м. вечором відбулася в домі п. Свидецького просфора для член'в кружка „Союзу Українок" і читальні „Просвіти", які обєднують і гуртують все найсвідоміше громадянство Дори. По посвяченні просфори промовив до численно зібраних член'в о. Матей, настоятель черців Студитів, що взивав до єдности й любови. Потім подавали смачні страви, що були переплітувані чудовими гуцульськими колядами та іншими влучними піснями, прегарно в'дспіваними членами хору, чит. „Просвіти". Крім того п. Кабарівська виголосила зворушливу промову, яка перенесла присутніх із щоденних турбот у світ ідеї. Говорив ще й делеґат філії „Просвіти" в Делятині п. Федик, що присутнім й коротко переповів історію України. Програму цього вечора доповнила деклямація дівчини-гуцулки Онуфрак, що із зрозумінням виголосила змістовний в'рш Р. Купчинського п. н. „Не ті часи". Слід підчеркнути, що участь у цьому вечорі взяла вся українська місцева інтеліґенція з сеніором п. радником Мироном на чолі, який теплими словами подякував обом виділам, що зуміли так гарно улаштувати цей веч'р та взивав на потребу власного „Народнього Дому" і піддав щасливу думку перевести збірку на ту ціль. Всі присутні зрозуміли вагу цих слів і зложили 20 зол. і 85 сот. Вечір мав дуже симпатичний і милий настрій, перейшов дуже приємно та закінчився національним гимном. Гореча признання належиться аранжерам просфори п-ву Кабарівським. Для молоді пот'м була забава, що відбулася тихо і прикладно. По таких просфорах серце радіє і родиться віра, що Гуцульщина не пропаде. В. Т.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

KALENDARZ DEKADOWY. Nr 5016 tysiącodniówka Zeszyt 3. Warszawa.

UKRAINIAN YOUTH. Official Organ of the Ukrainian Catholic Youth League. Vol. IV. Nr. 12. December 1937. — Vol. V. Nr. 1. January 1938. Jersey City.

SLOVANSKY PREHLED. Sbornik pro poznavani politického, socialniho a kulturniho života slovanskych statu a narodu. Rocnik XXIX. C. 10. Prosinec, 1937. Rocnik XXX C. 1. Leden 1938. Praha.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Дописувачів з краю перепрошуємо за те, що не могли вчору використати їх дописів через напад іншого актуального матеріялу. Постараємося використати по змозі все в найближчих днях.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 17. II. год. 7.30 веч. „Старосвітська ідилля". Для молоді недозволене.
Пятниця 18. II. год. 7.30 „Старосвітська ідилля". Для молоді недозволене.

Театр Ріжнородностей:

Четвер 17. II. год. 7.30 „Дімок в карт".
Пятниця 18. II. год. 7.30 „Дімок з карт".

КІНА.

АПОЛЬО: „Цісарський шлях" (Багдад-Індія).
АТЛЯНТИК: „Царський кур'єр" на основі Жіль Верна.
ВАНДА: „Ніч перед битвою", „Посвята".
ГРАЖИНА: „Знахар".
ЕВРОПА: „Дуня" (Гарі Баур).
КАСІНО: „Роберт і Бертран або Два злодії" (комед'я).
КОПЕРНИК: „Корабель невільник'в".
МАРУСЕНЬКА: „Магічний ключ" (Борис Карлов).
МЕТРО: „Сам на сам".
МІРАЖ: „Магнолія" („Корабель комедіянтів").
МУЗА: „Коли цвіте бузок".
ПАКС: „У тіні самітної сосни".
ПАЛЯС: „Її перший баль" (Гарі Баур).
РАЙ: „Я збрехала"
РІЯЛЬТО: „Їх сто, вона одна".
СВІТ: „Папуа", „Трафальгар".
СТИЛЕВЕ: „Дівчата з Новолипок і ревія.
ТОН: „За чужі вини", „На Дияволовім Острові" з Варнером Бакстером.
УТІХА: „Володар підводного світа".
ХИМЕРА: „Моє щастя це ти" (Вен. Пілін, Міранда).

ФОТОПЛЯСТІКОН: (пл. Марійська 5). „Царгород“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід“ (Пасаж Гавсмана ч. 7): Південна Америка і Японія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 17. лютого 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для всел. шкіл: Танки ріжних народів; 11.40 Дебісі: Рапсодії на клярнет і саксофон, пл.; 12.03 Полуднева авд.; 13.45 Комунікат Хл. Палети; 13.50 Славні вальси, пл.; 14.30 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагмент пов. Ів. Лями „Голови до позолоти“, Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Муз. мандрівки, авд. для молоді; 16.15 Віольончеля у супров. форт.; 16.50 Актуальна гутірка; 17.00 Народній промисл; 17.15 Танцюймо при звуках військ. орх.; 17.50 18.50 Спорт. порадник і вістки; 18.10 Про степи, скелі та бори півд.-сх. воєвідств; 18.20 В Еспанії, форт. твори; 18.35 Для сільської молоді; 18.40 Листи та програми; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „Анаконда С. А.“ Ф. Гетля; 19.40 „Палестрант“ оп. К. Міллекера; у перерві Веч. денник, Актуальна гутірка; 21.45 Вежинський та молоде покоління, літер. нарис; 22.00 Камер. концерт; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Із сліжерового альбуму.

Пятниця, 18. лютого 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: „Батьківщина“ Б. Пруса; 11.45 Оперова музика з пл.; 12.03 Полудн. авд.; 13.45 Суспільна гутірка; 13.50 Мішаний концерт із пл.; 14.30 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. Ів. Лями „Голови до позолоти“, Музика з пл.; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Прочка, авд. для старших дітей; 16.00 Гутірка з хорами; 16.15 Калейдоскоп, муз. авд.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Кооперативний готель; 17.15 Форт. твори та пісні Ст. Казури; 17.50 Огляд видань; 18.00 Сніговий комунікат; 18.10 Туристичний інформатор; 18.15 Розр. концерт у вик. сал. тріо; 18.35 „Кар-навал“ фейл. Раорта; 18.50 Спортові вістки; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Пан Бенет“ ком. Ол. Фрдра; 19.30 Пісні у вик. хору; 20.00 Симф. концерт; у перерві коло год. 21.10 Веч. денник, Акт. гутірка; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Радіокабарет із пл.

Субота, 19. лютого 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки; 11.40 Гріг: Друга суїта „Пер Гінт“ пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Концерт бажань з пл.; 15.20 Техн. скринька; 15.30 Господарські вістки; 15.45 „Як забава — то забава“ карнавалова авд. для дітей; 16.30 18.35 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 „Генрика Штофельс у Рембрандтовім житті“; 17.15 Форт. рецітал Леді Гусо (фр. музика); 17.50 Наша програма; 18.00 18.50 Спортові вістки; 18.10 Вокальний концерт; 18.30 Програма на завтра; 19.00 „Попелюшка“ авд. для дітей з муз. іл. Гутірка про Е. Ожешкову; 20.00 Розр. концерт орх. мандолиністів і гітар. тріо, пісеньки; 20.45 Веч. денник, 21.00 Танцові вечерниці; у І. перерві в год. 22.00 „Момент мюзікел“ скеч, у ІІ. перерві в год. 22.50 Ост. вістки, огляд преси.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 17. лютого 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.00 Танковий вечір; БІЛГОРОД 21.40 Нар. пісні; БЕРОМІНСТЕР 19.30 20.00 21.00 22.00 „Борис Годунов“ оп. Мусоргського; БУДАПЕШТ 19.00 Спів, 21.45 22.00 Циг. музика; ВІДЕНЬ 17.25 Форт., 19.25 20.00 Нар. танки та пісеньки, 21.00 Фільг. концерт; ВЕЖА АЙФЛЯ 21.30 22.00 23.00 „Циганський барон“ оп. Ів. Штравса; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Форт. соната ф-моль Шумана, 20.00 21.00 Орх. сопр. сопр., тенор, скр. 22.30 Гендлеві твори на скр. і клявесин; КОШИЦІ 13.30 Господарка сіль. управи на маєтках. 14.00 18.00 18.45 Вістки за концерт; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Приятель Фриц“ оп. Масканія; ПРАГА 19.15 Вес. пісеньки; РАДІО ПАРІ 21.15 Пісні, 21.30 22.00 23.00 Симф. концерт; РИГА 19.15 20.00 „Гавайська квітка“ оп. Абрагама; РИМ 17.15 Камер. музика, 22.15 Орг. музика; СОФІЯ 19.45 20.00 Спів.

Пятниця, 18. лютого 1938.

БЕРЛІН 22.30 Розр. концерт; БІЛГОРОД 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 13.00 Військ. орх., 17.30 18.00 Циг. музика, 20.15 21.00 22.00 Симф. концерт; ВІДЕНЬ 15.15 Спів, 16.55 Для дітей, 17.30 „Ді Трамбухе“ камер. оп. без слів А. Рердінга, 19.10 Нар. пісні з усього світа; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячі пісні, 18.00 Вок. концерт; 20.00 Дута орх., 21.15 Камер. концерт; ДРОЙТВІЧ 20.00, 21.00 „Продана наречена“ оп. Сметани; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Фарнич „Попрадський Ватикан“; МІЛЯНО 16.00 Сопран, скрипка, 21.00 22.00 23.00 Симф. концерт; ПРАГА 16.45 Смичк. квінтет; РАДІО ПАРІ 18.00 Камер. музика, 21.15 Скрипка, 21.30 22.00 23.00 „Теса“ драма Кеведі; РИМ 17.15 Гутірка, концерт хору Сикст. Каплиці. 21.00 22.00 „Ева“ оп. Легара; СОФІЯ 19.00 21.00 Спів; італ. пісні.

Субота, 19. лютого 1938.

БЕРЛІН 16.00 Вес. пополудне, 19.45 Веч. гоміц, 20.00 21.00 „Дерфлінгер“ муз. комедія Вальт. Кольо; БІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 Оперетковий вечір; БУДАПЕШТ 12.05 21.45 Циг. музика, 18.10 Оп. орх.; ВІДЕНЬ 15.15 Молодечі Вагнерові твори, орх., сол., 19.25 20.00 21.00 „Танечниця Фанні Ельслер“ оп. І. Штравса, 22.40 Танц. музика; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Двофорт. музика, 18.30 Сольо на гарм.; КОШИЦІ 18.00 Репортаж із нар. кухні в Ужгороді (беруть участь п.і Е. Грабарова і М. Вітнерова та хор гр.-кат. богословів); МІЛЯНО 21.00 Комедія, 21.40 Розр. музика; ПРАГА 20.30 21.00 Концерт розр. музики в участю Власти Буріяна; ПАРІ ПТТ 21.30 22.00 23.00 „Севільський цирульник“ оп. Россінія; РАДІО ПАРІ 21.15 Вок. дуети, 21.30 22.00 Театр Уяви, 22.10 Муз. кабарет. 23.05 Симф. музика; РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Андрій Шеньє“ оп. Джордана.

Радіокутик.

ПОДІЛ ХВИЛЬ ТА ЧИСТОТА ВІДБОРУ

В відборі віддалених радіостацій, значну ролю відограє її місце в етері. Через великий натовп радіостацій в Європі переведено так поділ хвиль, що станції, які є в великій географічній віддалі, працюють на спільних хвилях або дуже зближених довжиною. Для слухача радія, мешканця якогось пункту Европи віддаленого однаково, або майже однаково від обидвох станцій, що працюють на спільній хвилі, — відбір одної з них стає неможливий. Для слухача, мешканця держави, де працює одна з таких радіостацій, відбір її залежить від якости приймача. Цікаво, що чим приймач є гірший, тим краще чує станцію своєї держави, тому що невеликий засяг приймача не дозволяє сприймати перешкодкові авдиції віддаленої радіостанції. Нпр. мешканець Варшави, який хоче слухати Вильно, що працює на одній хвилі з італійською радіостанцією в Больцано — не почує Больцано, та відбере Вильно, якщо має однообводовий приймач. Коли-ж має супергетеродину, то Вильно чує разом з Больцано — внаслідок чого ані одної з них не може слухати та чути.

Віддаль станцій в етері рівна 9.000 окр. сек. це зн. що засаднича промінююча частотливість одної станції від сусідньої мусить ріжнитися на 9.000 тремтінь на секунду. Одначе цю засаду часто нарушують радіофонії. Часто зовсім свідомо не тримаються вони приписів постанов Міжнародніх Уній, а часто несвідомо вже устійнивши тремтіння хвиль.

Польща під цим поглядом стоїть дуже високо, а станції її майже зовсім не відбігають від призначених хвиль. Всі головніші станції Польщі працюють на власних хвилях, таким чином закордоном мусять їх добре чути.

АТМОСФЕРИЧНІ ВПЛИВИ ЗМІНЯЮТЬ ВІДБІР.

Верства йонізованих газів, звана верствою Гівісайда творить щось у роді невидних хмар, які складаються з дуже рідких газів. Гази ці двигуть над землею на висоті від 80 до 150 км. Зміна їх накопичення, та зміна висоти над поверхнею землі, де перед хвилиною впадало сильне проміновання з даної радіорозсильні, рішає про основну зміну в відборі.

Слід ще додати, що ця верства піднимається вгору з хвилиною, коли наступають сутінки, а вночі доходить до висоти 150 км. Внаслідок чого корисно змінюються для відбору віддалених станцій кути падення відбитого проміновання, та дозволяють сприймати віддалені станції. Тому що темрява наступає в ріжному часі в ріжних частинах Европи, звичайно трудно устійнити в якій порі дня є можливий відбір даної станції. Відомо тільки, що напевно є він найкращий уночі.

Справа доброго відбору є також у великій мірі залежна від пори року. А це тому, що атмосфера літом є сильно наелектризована. Невидні електричні бурі, які викликують сильне розряджения (громи, блискавки) чути в приймачах, як тріски та постійні шелести.

Через рух верств Гівісайда тут падення літом це є такий корисний як у зимових місяцях, тому можна приняти засаду, що відбір літом є значно гірший, як взимі. Весною та восени є він змінний, тому що з одного боку маємо до діла з певними постійними акустичними шелестами та трісками, котрі вимагають сильних авдицій, а з другого — відбір віддалених станцій є дещо слабший. Оба ці чинники спричинюють, що влітку часто зовсім неможливо почути географічно далеко положену радіостанцію.

БІРЖА.

Львів, 16 лютого 1938

Гроші.

Купно-продаж: Бельги бельг. 89·07 88·50 Доляри американські 5,27·00, 5,24·50 Доляри канад. 5·26·50—5·24·00 Фльорени гол. 295·74—294·00, Франки фр. 17·31—17·21, Франки швайцарські 123·10—122·30, Фунти англ. 26·6.—26·44, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 17·60—16·90 Кор. дан. 118·50—117·65 Кор. норв. 133·68—132·70, Корони шв. 136·89—135·90. Ліри італ. 21·60—20·70, Марки фінлянд. 11·74—11·25, Марки нім. 102·00 — 94·00 Шилінги австр. 99·50—98·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 118·00 — 113·00

Ядції.

4 і пів проц. внутр. 64·38, 63·88, 3 інв 1 ем. 81·88 серія 92·00, 3 поз. інв. 2 ем. 82·13, серія долот, 5. конверс. 68·13 прем дол. 42·50. 4 консол 66·00

Папери.

Банк Польський 118·00 Цукор 36·75, Вугіль 31·75, 32·00, Лільпоп 63·25. Моджеїв 14·00, Островець 55·75, Стараховичі 38·25, 38·00, 38·50, Габербуш 48·25.

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 15. лютого 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·45 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·50 зол.
молоко	17—18 сот.
(яйця копа)	3·80 зол.

Тенденція на масло знижкова, на молоко вдержана на яйця знижкова.

ОПОВІСТКИ.

Секретаріят Центральної Жіночої Секції УНДО урядує кожного дня від год. 10-тої до 1-шої полудня у Краєвій Народній Канцелярії, Львів, вул. Підвальна ч. 7. III. поверх. Там подається всякі інформації та приймається зголошення у члени. 384 1-2

Жертви надіслані до Адміністрації „Діла“: Д-р Гр. Чарторицький, Любінь Вел., на **Рідну Школу зол. 2.—**; з нагоди Крут на політ. вязнів по зол. 1.50 Котис Олена, Бігус Богдан і Мусій Юрій зі Стрия.

Замість вінка на домовину бл. п. дир. М. Заячківського службовики Народньої Торговлі зложили зол. 75.— на ціли Рідної Школи і зол. 75.— до „Сокола-Батька“ на викупно площі „Українського Городу“.

ОГОЛОШЕННЯ.

Конкурс.

Комітет будови „Нар. Дому“ в Сокалі оголошує оцим конкурс на переведення будови 2-поверхового будинку враз з театральною салею на основі виконаних вже плянів. Всякі інформації дотично будови подає Канцелярія Філії „Просвіти“ в Сокалі, вул. Костюшка 96, і на цю адресу слід звертатися в справі конкурсу. Формальні оферти просимо складати до дня 15. березня 1938 р. Пізніші оферти не будуть розглядані, вкладені будуть без відповіди.

Комітет будови „Нар. Дому“ в Сокалі.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“ Львів Ринок 10.